

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

4 | 2009

CELOUNIVERZITNÍ INFORMACE

VFU Brno získala DS Label z Bruselu <i>Iva Steinhauserová</i>	1
Rektor předal prezidentovi České republiky Václavu Klausovi knihu o VFU Brno <i>redakce</i>	2
Rektor VFU zvolen místopředsedou České konference rektorů <i>redakce</i>	3
CEITEC – evropské vědecké centrum excelence v Brně <i>Leona Sapíková</i>	4
Hejtmán Jihomoravského kraje Mgr. Michal Hašek členem Správní rady VFU Brno <i>redakce</i>	5
Naše Liska turecká zvítězila ve vedlejší kategorii ankety Brněnský strom roku <i>redakce</i>	5
Dostaveníčko s bohyní šílenství: Mt. Kulal Dogs Preventive Vaccination <i>David Modrý, Kateřina Albrechtová</i>	6

Z ČINNOSTI FVL

Ústav patologické morfologie <i>prof. MVDr. Roman Halouzka, CSc.</i>	12
---	----

Z ČINNOSTI FVHE

Ústav veterinární ekologie a ochrany životního prostředí <i>doc. MVDr. Stanislav Navrátil, CSc.</i>	16
Sekvenátor již také na naší univerzitě <i>RNDr. Eva Roubalová, prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.</i>	19

Z ČINNOSTI FaF

Zahrada léčivých rostlin Farmaceutické fakulty VFU Brno <i>Václav Suchý</i>	20
--	----

Z ČINNOSTI REKTORÁTNÍCH PRACOVÍŠŤ

Právní oddělení <i>Mgr. Jitka Myslíková</i>	22
Zahájení turistické sezóny <i>PaedDr. Jan Kubernát</i>	23

Z ČINNOSTI STUDENTŮ

Výměnný pobyt studentů FVHE VFU Brno a Veterinární fakulty Univerzity Lipsko <i>Hana Brožková, David Sporn</i>	24
University Running in Brno <i>redakce</i>	25
19. ročník volejbalového turnaje <i>PaedDr. Jan Kubernát</i>	26
Brněnská kvalifikace Ultimate frisbee na ČAH 2009 <i>Jakub Vondra</i>	26

UDÁLOSTI

Promoce studentů na VFU Brno <i>redakce</i>	27
Setkání veterinárních fakult evropských univerzit v Hannoveru <i>redakce</i>	28
14. česko-slovenská mezioborová toxikologická konference TOXCON 2009 <i>Mgr. Zuzana Šírká, Ph.D.</i>	28
16. mezinárodní konference o výživě zvířat KRMIVA 2009 <i>Eva Straková</i>	29
Vědecká konference zaměřená na problematiku hygieny zvěřiny na VFU Brno <i>MVDr. Miroslav Vodňanský, Ph.D.</i>	30
X. střeoevropský buiatrický kongres <i>doc. MVDr. Josef Illek, DrSc. Dipl. ECBHM</i>	31
XXX. konference HYGIENA ALIMENTORUM <i>doc. MVDr. Vladimíra Pištěková, Ph.D.</i>	31
Naše univerzita se stala hostitelkou 9. mezinárodního symposia z dějin medicíny, farmacie a veterinární medicíny <i>Pavel Brauner</i>	32

PERSONALISTIKA

Zemřel emeritní rektor prof. MVDr. Jaroslav Dražan, CSc. <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA</i>	33
Jubilejní předávání zlatých diplomů <i>Pavel Brauner</i>	34

HORIZONTY

Ahoj blázni kolegáčci <i>Lada Steinhauser</i>	35
--	----

VITA UNIVERSITATIS

časopis Veterinární
a farmaceutické univerzity
Brno

4 | 2009

Vydává:

Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno
Palackého 1/3, 612 42 Brno

Vychází:

každé dva měsíce

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA
- předseda
MVDr. Pavel Brauner
doc. PhDr. Karel Král, CSc.
prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.
prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.
MVDr. Mirko Treu, CSc.

Redakce – kontaktní osoba:

Barbora Šolcová
Tel.: 541 562 001, 724 743 250
solcovab@vfu.cz

Grafická úprava a sazba:

Martina Petrová, tel.: 608 740 583
petrova.m@tiscali.cz

Jazyková korektura:

Pavel Bubla

Tisk:

EXPODATA-DIDOT, spol. s r. o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

Reg. č.: MK ČR E 18254
ISSN 1803-3830

Redakční uzávěrka pro č. 5/09:

24. 9. 2009

Příští číslo vyjde:

22. 10. 2009

Za obsah dodaných textů odpovídají
autoři

© Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno

VFU Brno získala DS Label z Bruselu

Diploma supplement (dodatek diplomu) je možná pro řadu lidí mimo univerzitu ne zcela známým pojmem. O co se vlastně jedná? Diploma supplement se vydává jako součást diplomu našim studentům již od roku 2004. Je to vlastně listina, na které je uvedeno nejen na které univerzitě a jaký studijní program student studoval, ale i které předměty a s jakým výsledkem absolvoval. Navíc je zde uveden název bakalářské nebo diplomové práce, pokud byla součástí studia a absolvované stáže nebo zahraniční pobyty, nebo jiné významné aktivity studenta během jeho pobytu na univerzitě.

Státy, které podepsaly Boloňskou deklaraci, se současně i zavázaly k vydávání Diploma supplement pro všechny studenty. Tento dokument může mít různou podobu a formu a může být vydáván zdarma každému absolventovi nebo i za určitý poplatek. Formát a struktura Diploma supplement byl navr-

■ Oprávnění používat označení DS Label

■ Prof. Steinhauserová při neformální diskusi s ostatními zástupci oceněných univerzit

žen Evropskou komisí a Radou Evropy a jeho cílem je zlepšit porozumění stupně znalostí, dovedností a kompetencí absolventa a slouží jak pro zlepšení mobility, tak i pro zaměstnavatele absolventů. Tento dokument podle doporučení EU by měl být vydáván každému studentu zdarma jako součást diplomu a v široce používaném evropském jazyce. Budoucí zaměstnavatel tak získává mnohem podrobnější přehled o náplni studia a může si vytvořit představu o zaměření budoucího zaměstnance, a může předpokládat jeho určité schopnosti a dovednosti.

Většina vysokých škol a univerzit již vydává studentům Diploma supplement, ale jeho struktura a náplň jsou dosti nejed-

■ Pohled do sálu při slavnostním předávání

notné. Proto Evropská komise se snaží dát jednotnou formu vydávanému dokumentu a těm subjektům, které splní stanovená kritéria a formu uděluje tzv. DS Label. Naši univerzité se v tomto roce podařilo dosáhnout tohoto úspěchu a bylo jí uděleno oprávnění používat toto označení na jejich vydávaných Diploma supplement. O tom, že získat toto ocenění není zcela jednoduché, hovoří pár čísel. V letošním roce bylo ve všech zemích EU podáno celkem 161 žádostí o získání DS Label. Národní agentury, které tvoří jakýsi první filtr, po posouzení žádostí postoupily 57 % z podaných žádostí do Evropské komise pro vzdělávání, kulturu a mládež (European Commission for Education, Culture and Youth). Tato komise vyhodnotila došlé žádosti a pouze 37 % z nich bylo hodnoceno jako úspěšné, které splňují podmínky pro vydání DS Label. A tak se 11. června setkali v Bruselu zástupci vybraných institucí, aby převzali oficiálně na společenské večeři výše uvedený dokument. Jeho platnost je samozřejmě časově omezena, ale na jeho základě může naše univerzita až do roku 2013 na vydávaném Diploma supplement uvádět DS Label.

■ text: Iva Steinhauserová
foto: archiv autorky

Rektor předal prezidentovi České republiky Václavu Klausovi knihu o Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno

Prezident České republiky Václav Klaus navštívil ve dnech 8. až 10. června 2009 Jihomoravský kraj. Při této příležitosti se uskutečnil slavnostní oběd prezidenta a jeho doprovodu, představitelů Jihomoravského kraje a rektorů brněnských univerzit.

Rektor Veterinární a farmaceutické univerzity Brno prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA při této příležitosti prezidenta a všechny přítomné seznámil s devadesátiletou historií univerzity. Zvýraznil značný význam veterinární profese z pohledu ekonomického rozvoje Československa v minulosti. V souvislosti se slavnostním obědem zdůraznil současně nezapomenutelné poslání veterinární profese z pohledu bezpečnosti potravin občanů v České republice. Seznámil prezidenta také s významnou úlohou farmacie v současné době, zvláště v návaznosti na zvyšující se péči o zdraví občanů a při nastupujícím trendu významného stárnutí obyvatel u nás.

Rektor doplnil informace o univerzitě sdělením, že jediným prezidentem, který navštívil Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno byl Tomáš Garrigue Masaryk v roce 1924 a že prezident, který jako další navštíví univerzitu, bude v pořadí druhým, v posledních 85 letech však dalším prvním prezidentem, který vstoupí na půdu univerzitního veterinárního vzdělávání České republiky. Následně rektor pozval prezidenta republiky Václava Klause k návštěvě univerzity v příštím období.

Na závěr svého vystoupení rektor prof. Večerek předal prezidentovi republiky Václavu Klausovi knihu o Veterinární a farmaceutické univerzitě vydanou k 90. výročí univerzity.

text: **redakce**

foto: archiv Krajského úřadu Jihomoravského kraje

Z návštěvy prezidenta

Rektor VFU zvolen místopředsedou České konference rektorů

Rektor Veterinární a farmaceutické univerzity Brno prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA byl zvolen na zasedání ČKR dne 11. června 2009 v Čeladné pro nastávající období místopředsedou České konference rektorů. Stal se tak prvním místopředsedou České konference rektorů v historii Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. V minulosti pracoval ve vedení ČKR z VFU Brno prof. RNDr. Václav Suchý, DrSc., dr.h.c., a to jako kancléř v období let 2000 až 2001.

Česká konference rektorů je nejvyšším orgánem vysokých škol České republiky a je složena z představitelů, zejména rektorů, vysokých škol. Její postavení jako orgánu reprezentace vysokých škol je zakotveno v zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Podle Statutu ČKR Česká konference rektorů sdružuje představitelů veřejných, státních a soukromých vysokých škol České republiky k společnému postupu v zásadních záležitostech týkajících se rozvoje vysokých škol, vzdělanosti, vědy, výzkumu a tvůrčích činností.

Ustavující zasedání ČKR se konalo 28. ledna 1993 na Českém vysokém učení technickém v Praze. Podle Stanov ČKR schválených na tomto zasedání tvořili předsednictvo pouze dva členové, a to předseda a kancléř. 25. února 1994 vstoupily v platnost nové Stanovy ČKR, kdy předsednictvo bylo pětičlenné, složené z předsedy a čtyř členů, kancléř přestal být členem předsednictva. Dne 20. 2. 2002 vstoupil v platnost nový Statut ČKR, kdy předsednictvo bylo šestičlenné, složené z předsedy, z pěti místopředsedů (pro oblast vzdělávání, pro oblast tvůrčích činností, pro vnější záležitosti, pro záležitosti ekonomické a sociální a pro záležitosti legislativní a organizační), funkce kancléře byla zrušena.

Předsedy ČKR v její historii byli rektoré prof. Ing Zdeněk Kovář, CSc., Technická univerzita v Liberci (28. 1. 1993–24. 2. 1994), prof. Ing. Stanislav Hanzl, CSc., Vysoké učení technické v Praze (25. 2. 1994–6. 3. 1996), prof. Ing. Jan Hron, DrSc., Česká

zemědělská univerzita v Praze (7. 3. 1997–24. 2. 2000), prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., Karlova Univerzita v Praze (25. 2. 2000 až 31. 7. 2006), prof. Ing. Petr Sáha, CSc., Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (1. 8. 2006–31. 7. 2007), prof. Ing. Jan Hron, DrSc., Česká zemědělská univerzita v Praze (1. 8. 2007–31. 7. 2009), prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., Masarykova univerzita (od 1. 8. 2009).

Na základě voleb v České konferenci rektorů se předsedou od 1. srpna 2009 stal prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., rektor Masarykovy univerzity v Brně a místopředsedy dalších pět rektorů. Současné složení předsednictva České konference rektorů je tak od 1. srpna 2009 pro další období následující.

Složení předsednictva České konference rektorů od 1. srpna 2009

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., Masarykova univerzita v Brně
Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA, Veterinární a farmaceutická univerzita Brno

Prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc., Univerzita Karlova v Praze
Prof. Ing. Václav Havlíček, CSc., České vysoké učení technické v Praze

Prof. Ing. Jiří Málek, DrSc., Univerzita Pardubice
Doc. PhDr. Luboš Chaloupka, CSc., Univerzita Jana Amose Komenského v Praze

Česká konference rektorů v současné době sdružuje 26 veřejných vysokých škol, 2 státní vysoké školy a 17 soukromých vysokých škol. Zvolení rektora Veterinární a farmaceutické univerzity Brno místopředsedou České konference rektorů je významným ohodnocením jeho činnosti v současné nejvyšší reprezentaci vysokých škol v České republice.

 text: redakce
 foto: archiv ČKR

■ Účastníci zasedání ČKR v Čeladné, 06/2009

CEITEC – evropské vědecké centrum excelence v Brně

Dne 1. 6. 2009 byla ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy vyhlášena Výzva k předkládání projektů v rámci prioritní osy Evropská centra excelence Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Příjem žádostí bude ukončen 29. 9. 2009. Už v září tedy brněnské univerzity v čele s Masarykovou univerzitou a Vysokým učením technickým spolu s výzkumnými pracovišti spolupracujícími na vytvoření evropského centra excelentní vědy předloží projekt CEITEC. Jedním z důležitých partnerů projektu je také Veterinární a farmaceutická univerzita Brno.

V rámci projektu bude vybudována špičková výzkumná infrastruktura, podporována spolupráce místních a zahraničních vědců a kladen důraz na vědeckou excelenci a přenos výsledků do praxe. Řešení projektu CEITEC přispěje k defragmentaci a koncentraci vědecko-výzkumných kapacit v České republice a současně upevní návaznost české vědy na zahraničí. Jeho výsledky budou přispívat ke zlepšování kvality života a zdraví člověka.

CEITEC je postaven na vzájemné synergii 11 vědeckých programů, jejichž integrujícím prvkem budou centrální laboratoře (tzv. core facilities) vybudované v rámci existujících areálů projektových partnerů.

Na podzim roku 2008 byl již projekt CEITEC zařazen mezi šest nejlépe připravených projektů pro finální hodnocení v rámci prioritní osy Evropská centra excelence pro Operační program Výzkum a vývoj pro inovace. Vedení projektu v čele s projektovým ředitelem Tomášem Hrudou intenzivně pracuje na přípravě projektové žádosti, kterou do konce září letošního

roku předloží k posouzení MŠMT a v případě, že bude projekt schválen, nastane realizační fáze projektu.

Jedná se o náročný projekt, který vyžaduje zapojení a intenzivní spolupráci mnoha týmů a institucí. Za koordinační pracovní tým mohou konstatovat, že nás čeká náročné léto a pravděpodobně ještě náročnější podzim, který věříme, vyvrcholí kvalitně zpracovanou, podanou a následně schválenou projektovou žádostí.

text: **Leona Sapíková**

foto: David Povolný

Rámcovou smlouvu o spolupráci podepsali na začátku března rektor Masarykovy univerzity Petr Fiala (vpravo) a rektor Vysokého učení technického Karel Rais

Vědeckí hodnotitelé z prestižních světových institucí se ve dnech 25. a 26. 6. sešli v Brně, aby společně posoudili vědeckou úroveň týmů zapojených do projektu CEITEC. Potvrdili realizovatelnost projektu, jeho vědecký potenciál a současně reálnou aplikovatelnost budoucích výsledků do praxe a s tím spojenou ekonomickou udržitelnost. Podle hodnotitelů přichází CEITEC v pravý čas a může dostat Brno na špičku vědy a výzkumu.

Na obrázku: Nihal Sinnadurai, Hartmut Oschkinat, Yoshio Nishi, Christoph Mecklenbrauker, André Aguilera

Hejtman Jihomoravského kraje Mgr. Michal Hašek členem Správní rady VFU Brno

Správní rada jako významný kontrolní orgán univerzity má být složena z představitelů veřejného života, územní samosprávy a státní správy. Rektor Veterinární a farmaceutické univerzity Brno se proto obrátil na hejtmana Jihomoravského kraje Mgr. Michala Haška, zdali by jej mohl navrhnout na člena Správní rady naší univerzity.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno je výraznou specifitou Jihomoravského kraje, kde představuje jedinou vzdělávací instituci, která poskytuje univerzitní veterinární vzdělávání v České republice, a je současně národním univerzitním centrem poskytujícím standardní i specializovanou veterinární péči.

Hejtman Jihomoravského kraje nabídku činnosti ve správní radě přijal a dne 25. března 2009 jej ministr školství, mládeže a tělovýchovy jmenoval členem Správní rady Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

text: redakce
foto: archiv JMKrÚ

Naše Líska turecká zvítězila ve vedlejší kategorii ankety Brněnský strom roku

Anketu Brněnský strom roku organizuje Ekologický institut Veronica v partnerství s Veřejnou zelení města Brna. V letošním, již 10. ročníku, zabojovala mezi 19 přihlášenými adepty i Líska turecká s obvodem kmene 342 cm z našeho areálu. Právem získala 1. místo ve vedlejší kategorii ankety – strom u školky, školky, univerzity. Hlavní cenu Brněnský strom roku získal Buk lesní v parku zámku Belcredi v Líšni. Slavnostní vyhlášení se konalo dne 23. června 2009 a za univerzitu převzala ocenění kvestorka, Mgr. Daniela Němcová.

Jak vypadá náš vítěz můžete vidět na třetí straně obálky.

text: redakce
foto: Yvonna Gaillyová

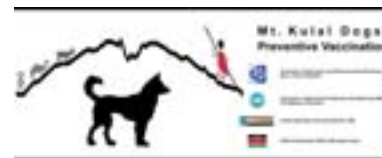

Setkání zástupců oceněných stromů u vítěze hlavní kategorie

Dostaveníčko s bohyní šílenství: Mt. Kulal Dogs Preventive Vaccination

Mezinárodní projekt prevence vztekliny v severní Keni koordinovaný Veterinární a farmaceutickou univerzitou v Brně

Vzteklina neboli lyssa od nepaměti patří mezi nejobávanější onemocnění člověka získaná od zvířat. Samotné jméno Lyssa v antické kultuře přísluší bohyni šílenství, dceři bohyně noci Nyx. Díky dramatickému průběhu a nevyhnutelnému fatálnímu konci se se zmínkami o vzteklině setkáváme již v mezopotámském zákoníku města Eshunna starém přes dva a půl tisíce let a tématu vztekliny se později nevyhnuli ani klasici antické literatury, jako například Homér a Aristoteles. Odedávnými střety člověka a viru vztekliny se až do začátku 19. století jako červená nit táhne nejasný původ nemoci. Kniha Talmud tak např. epizody vztekliny připisuje kouzlům čarodějnic a zlým duchům. Dnes, i přes několik desítek tisíc lidských úmrtí ročně, je ve vzteklině možno vidět klasický příklad vítězství lékařské vědy nad infekčními agens a historie poznávání vztekliny je současně historií tohoto boje. Mezníkem ve vztahu člověka a lyssavirů se stává rok 1885, kdy Luis Pasteur poprvé úspěšně použije vakcínu z míchy králíka a zachrání tak život mladíka Josepha Meistera, pokousaného

vzteklým psem. Od Pasterových průkopnických experimentů byl jen krok k první vakcinační kampani zacílené na psy v Japonsku 20. let minulého století. V současné době preventivní vakcinace ve všech svých podobách představuje klíčový prvek prevence vztekliny na celém světě.

Africký kontinent je zřejmě pravlastí lyssavirů. Paradoxem je, že za drtivou většinu současných případů u člověka a domácích zvířat jsou zodpovědné varianty genotypu 1, které se do subsaharské Afriky dostaly zhruba před dvěma sty lety spolu s bílými kolonisty a jejich psy. Na celém africkém kontinentu je tak pes považován za hlavní epidemiologický článek v koloběhu vztekliny a za zdroj infekce lidí a současný nárůst počtu případů je dáván do souvislosti s rostoucí lidskou populací a současným nárůstem populace domácích psů. Psi jsou i příčinou lokálních epidemií vztekliny (a psinky) u divokých šelem a řada mezinárodních vakcinačních projektů (např. v Etiopii, Tanzanii) si klade za cíl vytvoření vakcinovaných prstenců kolem významných národních parků.

■ Vakcinační tým v akci, v centru dr. Andrei Mihalca (UASVM Cluj-Napoca)

Bojovník kmene Samburu přivádějící psy k vakcinaci

Vakcinace psů samburských pastevců, katka Albrechtová, FVL VFU Brno

Historie projektu

Nárůstu počtů smrtelných případů vztekliny se nevyhnula ani oblast okolí jezera Turkana v severní Keni, obývaná polonómádkými pastevci kmenů Samburu a Turkana. I zde je nejčastějším, ne-li jediným zdrojem infekce domácí pes a obvyklou obětí vztekliny jsou především děti. Přestože v oblasti je dosažitelná alespoň základní zdravotní péče, neznalost nutnosti postexpoziciční terapie pokousaných osob (PET) a její finanční nedostupnost jsou v pozadí většiny lidských úmrtí na vzteklinu.

Samotný nápad vyzkoušet preventivní vakcinaci psů v samburských vesnicích se zrodil při diskusích s náčelníkem a stařešiny odlehle samburské vesničky Gatab během naší návštěvy v roce 2005, jako možná odpověď na smutný případ úmrtí dvou samburských dětí v sousední vesnici. Rukavici hozené bohyní šilensví se jen těžko odolává a tak již v následujícím roce se do Keni do pohoří Kulal vydává malý česko-rumunský tým s vakcínami Rabisin od českého Mevetu s jediným cílem: vyzkoušet realizovatelnost vakcinace a reakci místních obyvatel. I přes to, že jsme na Kulalu měli řadu kontaktů a oblast jsme dobře znali z předchozích cest, práce se psy a jejich majiteli byla něčím úplně novým. Pozitivní ohlas a nadšení místních komunit zastínilo řadu technických problémů a dodnes jsou motivací pro pokračování.

Fakta

Mt. Kulal Dogs Preventive Vaccination je mezinárodní projekt, na jehož realizaci se v současnosti podílí několik institucí:

- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno (je prostřednictvím mé osoby koordinátorem projektu)

- University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca, Rumunsko (od začátku partnerem, kolega Adrei D. Mihalca)
- projekt probíhá pod dozorem District Veterinary Office keňského distriktu Marsabit
- na vakcinaci v okolí pohoří Ngyiro spolupracujeme s keňskou nevládní organizací SHADE (Samburu Health Advancement, Diagnostic and Education)
- na vyšetřování vzorků sér psů a velbloudů před a po vakcinaci se podílí SVÚ Praha (Kamil Sedlák, Ivan NágI)
- na financování projektu se v letech 2007 a 2008 zásadní měrou podílela charitativní organizace Continental New Life International z USA
- všemožnou podporu poskytuje zastupitelský úřad ČR v Nairobi

Většinu štěňat ve vesnicích k očkování přivádí děti, osada kmene El-Molo

Cíle

Cíl projektu, který jsme si předsevzali hned od počátku, se zdál být jednoduchý: vyzkoušet klasickou parenterální vakcinaci psů a dosáhnout maximální možné míry proočkování psí populace. Záhy se ukázalo, že stejným, ne-li větším problémem je „výchova“ a vytváření obecného povědomí o vzteklině, jejich příčinách a možnostech jak se jí bránit. V průběhu vlastní práce pak jasně vytanula ještě nutnost vyřešení finančního krytí PET pro pokousané. Vzhledem k tomu, že projekt je realizován prostřednictvím dvou veterinárních univerzit, v pozadí stojí i snaha o vytváření podmínek pro participaci studentů. Již v roce 2008 se kromě studentů VFU podařilo zapojit i studenta místní veterinární fakulty v Nairobi a tuto formu spolupráce bychom rádi rozšířili v následujících letech

Psi a práce v terénu

Vlastní vakcinační kampaně dosud probíhaly vždy v letních měsících, na přelomu období sucha a deštů. Vakcinaci vždy předchází jednání s náčelníky a stařešiny jednotlivých komunit. Tří- až pětičlenný vakcinační tým pak navštěvuje jednotlivé vesnice s cílem naočkovat během několika dní maximum psů a koček v dané lokalitě. Současně s vakcinací jsou sbírána anamnestická data a odebírány vzorky pro další vyšetření (sérologie, detekce endo- a ektoparazitů, genetika). Samburu i Turkana jsou pastevci a jako takoví jsou v suchém klimatu severní Keni nuceni se svými stády v podstatě nepřetržitě migrovat za pastvou a zdroji vody. Část obyvatel (obvykle vždy část rodiny), většina dobytka a také většina psů je tak v neustálém pohybu v oblasti o ploše stovek čtverečních kilometrů. Do vakcinační kampaně jsou proto v rámci možností zařazovány i přechodné osady. Všem očkovaným psům je vystaven očkovací průkaz. Barevná fotografie psa v něm nejen že usnadňuje identifikaci očkovaného zvířete, ale je i jistou vějíčkou a motivací pro majitele psů. Sama populace samburských a turkanských psů je velmi specifická, psi v ní zásadně převažují nad fenami a díky vysoké mortalitě je nezvyklý vysoký podíl zvířat mladších jednoho roku a velmi rychlý obrat populace. Větší část očkovaných psů jsou tak zvířata primovakcinovaná, podíl revakcinovaných nepřesahuje 15 %. Výhodou pro realizaci projektu je absence toulavých psů, ti v drsných podmínkách totiž dlouho nepřežívají a představují oblíbené zpestření jídelníčku pro dosud stále početné levharty.

Věda v pozadí

Populace psů, se kterými pracujeme, jsou mimořádné tím, že se dosud nesetkaly s jakoukoli formou veterinární péče a představují tak unikátní model studia epidemiologie a vzájemných interakcí

Většinu štěňat ve vesnicích k očkování přivádí děti, osada Makutano kmene Samburu

Odběr krve pro serologické vyšetření před vlastním očkováním velblouda, dr. Jan Hlaváč, FVL VFU Brno

a asociací s genetikou hostitele. Postupně tak hromadíme údaje o celém spektru infekčních onemocnění sledovaných psů. Unikátní jsou např. data o výskytu protilátek proti vzteklině u prozatím nevakcinovaných psů a velbloudů svědčící o přežívání zvířat po expozici viru. Jako velmi perspektivní se jeví studium imunopresivního vlivu prodělané psinky na ostatní infekce, zajímavé výsledky postupně přináší i studium genetického polymorfismu psů.

Současnost a budoucnost projektu

Rok 2009 je čtvrtým rokem trvání a získané zkušenosti umožňují určitou bilanci, kterou se pokusím shrnout v bodech:

pozitiva:

- naočkovali jsme stovky psů, koček, velbloudů a oslů patřících domorodcům etnik Samburu, Turkana, Rendille a El-Molo
- podařilo se vytvořit systém hrazení PET pokousaným osobám
- ve vakcinované oblasti se nevyskytl jediný případ úmrtí člověka
- v oblasti významně vzrostlo povědomí o vzteklině, nutnosti vakcinace psů a PET u pokousaných
- projekt se těší zájmu v Keni i v ČR, o čemž snad svědčí mimo jiné medaile Ministerstva zahraničí ČR, kterou jsem převzal v Nairobi letos v únoru

přetrvávající problémy:

- stejně jako asi v případě každého podobného projektu, každoroční zajištění adekvátních finančních prostředků představuje klíčový problém
- logistika a přeprava budou problémem zřejmě napořád. Tisíce off-road kilometrů doslova likvidují jak náš starý land-rover, tak i většinu vybavení
- uchovávání vakcín a odebraných sér v chladu je v podmínkách totální absence elektřiny trvalou noční můrou
- v řadě osad jsou stále zásadní rezervy ve spolupráci s majiteli zvířat, kteří nepřivedou všechny psy k vlastní vakcinaci

Jakkoli naivní a neodborné byly naše prvotní představy o vakcinaci psů okolo jezera Turkana, projekt Mt. Kulal Dogs Preventive Vaccination je zřejmě prvním rozsáhlejším projektem brněnské veteriny v zahraničí. Věřím, že po době, ve které se Češi hlasitě hlásili o pomoc těch „bohatších“, přichází radostnější období, kdy je na nás, abychom tuto pomoc předali dál... Odstartování vakcinace psů na exotickém konci světa je jedna věc, dokázat udržitelnost takového projektu je záležitost zcela jiná. Jako ten, který to všechno zřejmě způsobil, si tak mohu přát jediné: the show must go on!

Odkazy:

Od roku 2007 je 28. září považováno za Mezinárodní den vztekliny

- www.worldrabiesday.org/EN/World_Rabies_Day_Mission.htm

internetové stránky projektu Mt. Kulal Dogs Preventive Vaccination na:

- www.my-turkana.com/rabies_index.htm

na financování vakcinace samburských dětí (zahrnující PET) spolupracujeme s projektem Medela, v rámci kterého byla mj. vydána kniha obsahující i samburské pohádky

- www.projektmedela.org/tiskove-zpravy/zprava.php?id=24

Výjimkou není ani situace, kdy jeden majitel přivede více psů, osada kmene El-Molo

Samburské děti studující logo projektu

Očkovací průkaz dokladující výjimečnou situaci, kdy je pes očkován tři roky po sobě, většina psů se však věku 3 let nedožívá

The show must go on – Queen

- www.youtube.com/watch?v=4ADh8Fs3YdU

text: **David Modrý**, Ústav parazitologie, FVL VFU Brno
foto: autor

Zkušenosti z Tanzanie

Vakcinace jako taková je úkon velmi jednoduchý, v podstatě jeden z mála, který se prakticky naučíme už na škole, vakcinační kampaň je však záležitost velmi komplexní, obzvláště pokud se má odehrávat v zemi etnicky a kulturně tolik odlišné od té naší. Proto jsem považovala za užitečné podívat se, jak se takové kampaně realizují jinde v Africe.

V severní Tanzanii, v okolí národního parku Serengeti a rezervace Ngorongoro, probíhá vakcinace psů již několikátým rokem v rámci Carnivore Disease Project (CDP), dlouholeté studie zaměřené na dynamiku přenosu nálezů mezi volně žijícími a domestikovanými šelmami. Projekt organizuje epidemioložka Sarah Cleaveland ze skotské University of Glasgow a většinu terénní práce, od očkování a odběru vzorků až po osvětu ve školách, mají na starost tanzanští veterináři a zootechnici. Pilotní studie provedené v devadesátých letech ukázaly, že vzteklinu si v této oblasti ročně vyžádala zhruba 1500 lidských obětí a zřejmě také významně přispěla k vymizení psů hyenovitých z rezervace Ngorongoro. Dalším problémem zde byla psinka, jejíž epidemie v roce 1996 zlikvidovala dvě třetiny populace lvů v NP Serengeti. Proto se v roce 2003 začalo s vakcinací v rámci ochranného desetakilometrového pásma ohraničujícího oba parky. Během prvních dvou let bylo proti psince a vzteklině naočkováno cca 20 000 psů a 800 koček a odebráno několik stovek vzorků sér a krve pro izolaci DNA. Epidemiologická data shromážděná v rámci studie ukazují, jak účelná tato opatření byla; počet případů vztekliny výrazně klesl a zdá se, že psinkou ohroženou populaci lvů se pro tentokrát podařilo zachránit. CDP také poukázalo na to, jak je nebezpečí vztekliny u lidí v rozvojových zemích podceňované. Ačkoliv původní odhady čítaly desítky obětí v celé Tanzanii ročně, pečlivé analýzy nemocničních záznamů a dotazování míst-

■ Masajský chlapec se štěnětem

ních obyvatel ukázaly, že skutečné cifry jsou asi stokrát vyšší (více na www.afya.org). Ojedinelá možnost zúčastnit se tohoto projektu se mi naskytla na jaře minulého roku. S týmem šesti tanzanských veterinářů a studentů jsem strávila sedm týdnů, během kterých jsme projeli několik desítek osad (převážně masajských) a několik větších vesnic a naočkovali pár stovek psů.

Severní Tanzanie, zvláště pak parky Serengeti a Ngorongoro, je taková Afrika, jakou známe z obrázků National Geographic; nekonečné zelené horizonty, nekonečná stáda pakoňů a zeber a sem tam nějaká skupinka Masajů v kostkovaných červených dekách. Po silničkách brázdících širé pláně se prohánějí landrovery plné amerických turistů ověšených foťáky, v hotelu uprostřed parku se na plazmové obrazovce promítá zápas Manchester versus Liverpool a za barem nalévá befeater. Život vesničanů a nomádů v okolí parku je však úplně o něčem jiném;

■ Přednáška o vzteklině na cestě

podobně jako v okolí jezera Turkana je tu elektřina a tekoucí voda vzácností a většinu času lidé tráví se svými stády nebo na kukuřičných políčkách. Psů je tu opravdu požehnaně – nezdá se stádo, že z domku o půdorysu 2x2 metry vyběhli třeba tři a za nimi ještě dítě nesoucí kočku.

Účast na CDP mi umožnila pochopit priority, které musí vakcinační kampaň mít, aby dosáhla co největší pokryvnosti a smysluplného geografického rozsahu. Kromě velikosti záběru tu byl také znatelný rozdíl v přístupu místních lidí. Masajové, nejpočetnější kmen obývající severní Tanzanii, se na vakcinaci dívají poněkud jinak než lidé kmene Samburu – těžko říci, jestli je to tím, že už si na pravidelné vakcinační akce zvykli, nebo jestli jejich pohled pramení z jejich odlišného světonázoru. Ačkoliv patogenitu rhabdoviru si vykládají způsobem, na kterém by se s našimi virology asi neshodli, Masajové vědí, že vzteklinu je vždycky smrtelná a jsou si také vědomi toho, že vakcinace jejich psů může před vzteklinou ochránit je samé. Na druhou stranu, brát od jejich psů vzorky krve je otázka dlouhého politického vyjednávání. Setkali jsme se dokonce i s argumenty, že krev jejich psů chceme prodávat a vakcinace je vlastně jen záminka k jejímu získání. Přes počáteční neochotu však většina obyvatel masajských osad příchod vakcinačního týmu vítala a dařilo se naočkovat většinu psů v nich žijících. Komunikace s lidmi z kmene Sonjo, druhého nejpočetnějšího kmene v distriktu Serengeti, byl o dost tvrdší oříšek. Vakcinaci vesměs odmítali s odůvodněním, že nechťejí, aby se na jejich psech testovaly nové léky. Bylo téměř nemožné tyto lidi přesvědčit o prospěšnosti očkování a pokryvnost v jejich osadách často nedosáhla ani 20 % přítomné psí populace. Na závěr jsme očkovali v několika větších vesnicích, kde kmenová příslušnost lidí už nebyla tolik znát. Obyvatelé tanzanského venkova jsou velmi přátelští, oproti Keňanům však zdaleka ne všichni jsou

ochotni komunikovat anglicky. Naštěstí svahilština není tak těžká jak na první pohled vypadá a s konverzační příručkou po kapsách a několika dnech naslouchání cizím rozhovorům se i Evropan může zapojit do hovoru o počasí, či vyplnit údaje ve vakcinačním průkazku psa.

Spolupráce s místními studenty byla nedocenitelná zkušenost, jak z hlediska profesního, tak i osobního. Viděla jsem, jak si umí poradit i se psy, na které za celý život nikdo nesáhl a jak dokážou obratně přesvědčit k vakcinaci váhající majitele a zároveň plně respektovat jejich kmenové tradice. Velmi zajímavá byla i propagace vakcinačních kampaní ve vesnicích prostřednictvím amplionů vyhrávajících aktuální tanzanské hity a rozdávání letáků. CDP je projekt s tradicí, pokrývá velkou populaci psů a jeho úspěchy jsou podloženy mnoha cennými publikacemi v epidemiologických a ekologických časopisech. Pojetí „našeho“ keňského projektu se liší zejména poněkud širším spektrem odbíraných vzorků a možností hodnocení výsledků jednotlivých psů v průběhu času. Díky podrobné databázi vedené v rámci MKDPV můžeme hodnotit, jestli (a jak) se infekce, respektive patogeny je vyvolávající, u jednotlivých zvířat vzájemně ovlivňují a mění v průběhu let. Na psinku se v okolí jezera Turkana zatím neočekuje, proto je možné na základě sérologických dat sledovat její přirozenou dynamiku a případný dopad jejího imunosupresivního působení na výskyt jiných patogenů. Každopádně se se skotským týmem shodujeme v tom, že mapování výskytu infekcí v rozvojových zemích je nejen zajímavé, ale také dost žádoucí pro postupné vybudování tamní veterinární péče a odběr vzorků spojený s vakcinací se jeví jako ideální prostředek pro získávání potřebných dat.

 text: **Kateřina Albrechtová**, FVL VFU Brno
foto: autorka

■ Vakcinace v masajské vesnici

Ústav patologické morfologie

V medicíně má patologie – nauka o nemoci – mimořádné postavení. Není pouze jeden z mnoha specializovaných oborů, ale je to obor, který má zásadní význam pro existenci celé medicíny vůbec. Skýtá totiž ucelený pohled na mechanismus vzniku a na různé projevy nemoci. Patologie tvoří přechod mezi základními obory a klinickou medicínou. Obtížnost studia patologie a porozumění nemoci vyplývají z komplexnosti biologických interakcí v organismu. Dříve se o patologii mluvilo jako o královně medicíny. V současné době už to tak zcela neplatí, ale patologie je nepochybně jedním ze základních medicínských oborů, který nelze nahradit. Poskytuje totiž informace, které mají mnohdy klíčový význam a jež jiným způsobem získat nelze.

Svým zaměřením a metodami práce se patologie blíží biologii (ve smyslu patobiologie), protože stejně jako při rozboru normálních poměrů v organismu, přihlíží se při studiu nemoci k funkčním (patologická fyziologie) a strukturálním (patologická morfologie) změnám. Až na vzácné výjimky nevznikají při chorobném procesu žádné nové buněčné funkce, metabolické pochody nebo nové struktury, ale stávající jsou zvýrazňovány, potlačovány nebo jinak alterovány. Chorobné procesy se tedy liší od normálních spíše kvantitativně než kvalitativně.

Ústav patologické morfologie Fakulty veterinárního lékařství je od svého institucionálního založení umístěn stále ve stejných, vyhovujících prostorech budovy č. 33. Uspořádání a spojení s ústavami mikrobiologie a epizootologie bylo již od

■ Budova č. 33, kde je umístěn Ústav patologické morfologie

založení velmi promyšlené, účelné a perspektivní, jak prokázala současnost zřízením Sekce patobiologie.

První institucí veterinární patologie na nově zřízené brněnské Vysoké škole zvěrolékařské byl Ústav pro všeobecnou patologii a patologickou anatomii, ke kterému byl po smrti prof. F. Ševčíka v r. 1930 připojen Ústav pro bakteriologii, hygienu a nauku o zvířecích nákazách. Tímto spojením vznikl Ústav pro patologickou anatomii, bakteriologii, sérologii a veterinární hygienu. V r. 1945 vznikl samostatný Patologicko-

■ Praktická cvičení na pitevně

■ Velká pitevna

anatomický ústav pod vedením profesora V. Jelínka, který ve svém pojetí výuky zdůrazňoval spojení obecné patologické morfologie s patologickou fyziologií. Samotné institucionální základy v podobě pracovišť patologické morfologie a patologické fyziologie byly vytvořeny až po roce 1945, kdy měl v prostorách těchto pracovišť umístěn celý provoz pozdější Státní veterinární ústav, založený zde v roce 1943. Do vlastních budov na ulici Kamanové byl přemístěn až v r.1957. Současně zde začal pracovat i Výzkumný ústav veterinárního lékařství s jeho oddělením patologické morfologie. Společná existence byla oboustranně velmi prospěšná jak u vyšetřovacího, tak u výzkumného ústavu.

Současné personální obsazení vzhledem k náročnosti studia a počtu studentů není optimální, chybí především učitelé s vyš-

ší pedagogickou hodnotí. Na výuce, diagnostické a vědecké činnosti se podílí 1 profesor, přednosta ústavu prof. MVDr. Roman Halouzka, DrSc., Dipl. ECVP, 1 odborný asistent (MVDr. Míša Škorič, Ph.D.), 1 asistent MVDr. Petr Fictum (dokončuje dizertační práci), 1 asistent (MVDr. Julius Černík), dva asistenti na poloviční úvazek (MVDr. Jana Ullrichová a MVDr. Tomáš Konečný – studující v kombinované formě DSP), a MVDr. Mariana Blahutková studující v prezenční formě DSP. V tomto roce se přihlásili na navržená témata další dva absolventi FVL k prezenčnímu studiu DSP. Mimo to ústav využívá dvou externích odborníků ke specializovaným přednáškám, prof. MVDr. Františka Jelínka, CSc., Dipl. ECVP pro patologii a nemoci laboratorních zvířat a prof. MVDr. Jiřího Krinkeho, CSc., Dipl. ECVP pro toxikologickou patologii.

Obsáhlý a náročný obor vyžaduje od učitelů ústavu vysoké pracovní nasazení. Ústav se podílí na integrovaném magisterském studiu FVL a FVHE, anglickém studijním programu FVL, prezenčním a distančním bakalářském studiu FVHE a na všech formách postgraduálního vzdělávání. Organizuje semináře pro patology Státního veterinárního ústavu a aktivně se účastní konferencí pořádaných Evropskou společností veterinárních patologů.

Výuka probíhá v třísemestrovém režimu 2/2, 1/2, 3/2. Obecné projevy nemocí v různých tkáních a orgánech jsou předmětem 5. semestru, chorobné procesy ovlivněné specifickou stavbou a funkcí jednotlivých orgánů a tkání a významné nosologické jednotky jsou přednášeny v 6. a 7. semestru. Praktická výuka zahrnuje studium pitevni techniky a základní nekroptické diagnostiky, tzn. odlišení fyziologického stavu od patologického a praktika z histopatologie základních pa-

■ Histopatologická laboratoř, konečná úprava řezů na sklíčku

tologických procesů. Pro výuku je také využíván Sál názorné výuky – muzeum.

Při náhlém přechodu z teoretických oborů je patologie pro posluchače velmi obtížnou disciplínou. Setkává se v ní s téměř celou klinickou terminologií a výčtem nemocí, o kterých nikdy nic neslyšel. Kromě toho jsou k porozumění patologii nutné alespoň základní vědomosti z předcházejících disciplín a jejich syntéza. Z toho mimo jiné vyplývá účel výuky patologie. Student nemůže za krátkou dobu studia dosáhnout na všechno vědění, které je nutné pro porozumění patologii. Studium musí vést k vytváření celoživotního biologicko-medicínského myšlení veterinárních lékařů všech profesních zaměření.

Pedagogická činnost je realizována na základě současných, moderních vědeckých poznatků. Vzhledem k časovému prostoru doporučujeme a předpokládáme určitý stupeň připravenosti studentů jak do teoretické, tak praktické výuky. V teoretické výuce převládá obrazová demonstrace etiopatogeneze patologických procesů, neustále doplňovaná aktuálními diagnostickými kazuistikami. V praktické výuce alternují praktika na pitevně a praktika z histopatologie doplňovaná příležitostnými demonstracemi zajímavých nálezů. Didaktické pomůcky nejsou v současné době informatiky a digitálního zobrazování problémem. Studenti mají k dispozici učební text *Obecné veterinární patologie*, doplněný obrazovou přílohou na CD s více než 400 makro- a mikrofotografiemi a připravený k edici je učební text *Systémové veterinární patologie* s CD obsahujícím více než 1 100 digitálních obrazů. Kromě toho

■ Histopatologická cvičebna

studenti mohou využívat webové stránky, kde jsou odpřednášená témata a jiné zajímavé odkazy. Vzhledem k narůstajícímu počtu studentů (např. v ZS absolvuje týdně praktickou výuku na pitevně a ve dvou cvičebnách přes 500 posluchačů), by bylo třeba výuku inovovat moderním mikroskopickým diskusním zařízením nebo přenosem histopatologického obrazu do několika monitorů.

K náročnosti práce v ústavu patologie nemalou měrou přispívá veterinární diagnostická činnost. Počet pitvaných zvířat ze známých důvodů poklesl, ale zvýšil se a má neustále vzrůstající tendenci počet bioptických vyšetření a v poslední době se opět začíná zvyšovat i počet pitev. Nejčastěji pitvanými zvířaty,

■ Histopatologická laboratoř, krájení a natahování tkáňových řezů

■ Celkový pohled na vitríny muzea

kromě experimentálních (kur, králik, prase), divoce žijících a zoo zvířat jsou koně a psi. V ústavu jsou také často histopatologicky vyšetřovány nekroptáty z veterinárních klinik školy, privátních klinik, vědeckých pracovišť ČR a vyhodnocována toxikologická studia. Z biotických vyšetření převládají incize a excize kůže, extirpáty mamárních neoplazií psů a kožních neoplazií, následované endoskopickými excizemi gastrointestinálního traktu, jater, plic, ledvin a vývodných močových cest. Biotické vzorky pochází většinou ze soukromých veterinárních klinik z celé ČR i Slovenska, kliniky chorob malých zvířat FVL a dalších institucí.

Ústav disponuje moderní mikroskopickou a digitální přístrojovou technikou, včetně analýzy obrazu. Histopatologická laboratoř je s výjimkou moderního tkáňového procesoru vybavena tak, že je schopna zhotovovat klasické parafinové i kryokatové řezy jak pro klasickou histopatologii, tak pro enzymovou histochemii, imunohistochemii či imunofluorescenci na vysoké úrovni.

Tým pracovníků, dva externí pracovníci (prof. F. Jelínek a prof. J. Krinke) a pracoviště ústavu patologické morfologie byli komisí ESVP na konci r. 2006 označeni jako školicí pracoviště pro získání členství v prestižní ECVP.

Z integrujícího postavení patologie v medicíně vyplývá, že vědecká činnost v jakémkoliv medicínském oboru zasahuje do patologie. Vědeckou činnost v oboru patologické morfologie je tedy třeba chápat jako činnost široce interdisciplinární, a tím velmi náročnou. Účast na vědecké činnosti jiných ústavů představuje základní formu vědecké práce. Pracovníci ústavu participují v týmech řešících řadu veterinárních i komparativně medicínských výzkumných úkolů. Z konkrétních jsou to účast na výzkumu léčby osteochondrálních defektů u miniaturních prasat a králíků ve spolupráci s Ústavem experimentální medicíny Praha, vlivu EDC na tkáně ryb ve spolupráci se Zdravotním ústavem Ostrava a FVHE, studium kožních kulatobuněčných nádorů u psů ve spolupráci s Klinikou chorob malých zvířat FVL, myopatií koní ve spolupráci s Klinikou chorob koní FVL, vlivu zinku na organismus malých přežvýkavců s Klinikou chorob přežvýkavců a Ústavem infekčních chorob a epizootologie na IF detekci viru aviární chřásky a tkáních. Pracovníci ústavu úzce spolupracují na výzkumu mykobakteriálních infekcí u zvířat a cirkovirových infekcí prasat s VÚVeL Brno. Začíná se řešit problematika infekce psích herpesvirů z hlediska jejich topiky ve tkáních

■ Muzeum, malformace kostry

■ Chodba se skříňkami s ochrannými prostředky pro studenty

■ Pohled do posluchárny patologie

a začíná spolupráce s FDN nemocnicí Brno v histopatologickém vyšetřování plic prasat s experimentálním ARDS. Vzhledem k vysokým nárokům na technické vybavení výukových prostorů souvisejícím s realizací kvalitní výuky patologie, je plánovaná rekonstrukce budovy významným příspěvkem pro rozvoj veterinární patologie.

■ text: **prof. MVDr. Roman Halouzka, CSc.**
přednosta ústavu
foto: archiv ústavu

Ústav veterinární ekologie a ochrany životního prostředí

Ústav veterinární ekologie a ochrany životního prostředí vznikl v roce 2000 sloučením Ústavu obecné ekologie a Ústavu aplikované ekologie a tropické veterinární medicíny. Vytvořil se na základech ústavů tradujících ekologicky zaměřené disciplíny. Tradice výuky ekologických disciplín je však na Veterinární a farmaceutické univerzitě velmi dlouhá. Ekologické aspekty se objevovaly již před 2. světovou válkou v přednáškách prof. Jana Lenfelda o hygieně potravin a po válce v přednáškách doc. Jana Hökla. Počátek výuky ekologie pak náleží do 70. let dvacátého století, kdy byla vytvořena disciplína „Základy ekologie“. Garantem disciplíny byl doc. MVDr. Jaromír Krul, CSc., na výuce se podíleli další významní učitelé školy. Novým podnětem pro rozvoj ekologických disciplín bylo v roce 1990 založení dvou ústavů s ekologickým zaměřením (tj. Ústavu obecné ekologie a Ústavu aplikované ekologie a tropické veterinární medicíny). Vedoucím Ústavu obecné ekologie byl ustanoven MVDr. Josef Nosek. Přednostou Ústavu aplikované ekologie a tropické veterinární medicíny se stal doc. MVDr. Jiří Minks, CSc. Tento ústav byl významně posílen začleněním laboratoře organických polutantů. Po vzniku nového Ústavu veterinární ekologie a ochrany životního prostředí byla jeho vedením po určitou dobu pověřena doc. RNDr. Milada Vávrová, CSc., později se přednostkou ústavu stala doc. MVDr. Daniela Lukešová, CSc. V letech 2001–2002 zastával funkci prozatímního přednosty ústavu doc. MVDr. Ivan Literák, CSc. Koncem roku 2002 byl na základě konkurzního řízení jmenován přednostou ústavu doc. MVDr. Stanislav Navrátil, CSc. Za významné posílení je třeba považovat začlenění oddělení chorob ryb a včel do struktury ústavu od roku 2003.

Ústav veterinární ekologie je umístěn v budově číslo 25. Sestěhování do jedné budovy je třeba považovat za velmi pozitivní. Budova č. 25 byla postavena koncem osmdesátých let dvacátého století jako tzv. pavilon kateder. Tento pavilon byl původně určen jako přechodné působiště kateder, jejichž původní prostory budou rekonstruovány. K tomuto účelu však nebyl využit. Původní určení budovy však výrazně ovlivnilo její stavební dispozice a vybavení. Proto bylo třeba provést některé stavební úpravy, jako např. rekonstrukci pitevny a vybudování nového recirkulačního systému pro odchov ryb. V současné době probíhají přípravy na zateplení a rozsáhlejší rekonstrukci budovy.

Pedagogická, vědecko-výzkumná i další činnost ústavu se pohybuje v oblastech ekologie, veterinární ekologie, ekotoxikologie, ochrany životního prostředí a v oblasti detekce významných kontaminantů a dalších faktorů ovlivňujících stav životního prostředí. Významná je oblast chemie životního prostředí a chemie potravních řetězců. Na ústavu jsou však také tradovány specializované veterinární disciplíny zabývající se chorobami zvířete, ryb a včel, tedy chorobami živočichů, jejichž zdravotní stav je úzce spjat s kvalitou životního prostředí, přičemž na druhé straně tyto živočichové mohou výrazně parametry životního prostředí ovlivňovat a současně

■ Budova Ústavu veterinární ekologie a ochrany životního prostředí

■ Akvária a nádrže pro ryby

sloužit jako bioindikační systémy k posouzení kontaminace životního prostředí. S uvedenými disciplínami pak úzce souvisí myslivost a rybářství. Ústav veterinární ekologie a ochrany životního prostředí se v současné době člení na dvě oddělení – oddělení veterinární ekologie a oddělení ochrany životního prostředí. Zájmem oddělení veterinární ekologie je především oblast ekologie a těch disciplín, kde zdravotní stav živočichů je ovlivněn podmínkami prostředí a naopak. Vedoucím tohoto oddělení je prof. MVDr. Jiří Pikula, Ph.D. Oddělení ochrany životního prostředí se zabývá především problematikou chemie životního prostředí, chemie potravních řetězců, odpadů a ekotoxikologií. V čele tohoto oddělení stojí prof. RNDr. Miroslava Beklová, CSc.

Ústav zajišťuje výuku řady předmětů pro bakalářský studijní program uskutečňovaný na Fakultě veterinární hygieny a ekologie VFU Brno, magisterské studijní programy uskutečňované na obou veterinárních fakultách a doktorský studijní program Fakulty veterinární hygieny a ekologie VFU Brno.

Kromě výuky v českém jazyce je v ústavu zajišťována i výuka v angličtině. Mezi zajišťované předměty patří ekologie, odpady potravinářské výroby, distribuce a prodeje, chemie potravních řetězců, chemie životního prostředí, ISO normy, management potravinářské laboratoře, cizorodé látky v potravinách, choroby (nemoci) ryb a včel, choroby zvířete, myslivost, rybářství, technologie a hygiena včelích produktů, dezinfekce, dezinfekce a deratizace v potravinářství, ekologie zemědělské krajiny, ekologické aspekty výroby, distribuce a prodeje potravin, ekotoxikologie potravin a ekotoxikologické laboratorní metody, ekologie v potravinářství, veterinární ekologie a veterinární ekotoxikologie. Součástí pedagogické práce je i vedení řady bakalářských, diplomových, rigorózních, odborných a doktorských prací, jejichž témata úzce souvisejí s pedagogickou nebo vědecko-výzkumnou činností ústavu. Ústav se výrazným způsobem podílí na realizaci doktorského studijního programu Veterinární hygiena a ekologie především v oborech Veterinární ekologie a Choroby volně žijících zvířat a zvířat zoologických zahrad.

V poslední době se sice podařilo ústav vybavit přístrojovou technikou umožňující použití nových laboratorních metod, modernizace laboratoří by však měla i nadále pokračovat. Celkově je však možné konstatovat, že přístrojové a další vybavení ústavu je na solidní úrovni. Laboratoř organických polutantů, která je součástí oddělení ochrany životního prostředí, je přístrojově vybavena na takové úrovni, že je schopna provádět ultrastopovou analýzu látek významných v životním prostředí a v potravních řetězcích.

Oddělení ochrany životního prostředí je vybaveno pro provádění testů toxicity na vybraných vnímavých organismech a má např. osvědčení pro provádění testů toxicity na ptácích. Oddělení veterinární ekologie má vybavení pro diagnostiku chorob zvířete, ryb a včel. Byl vybudován recirkulační systém pro odchov pokusných ryb. Na ústavu je pět cvičeben nebo laboratoří pro praktickou výuku a dvě seminární místnosti. Jedna seminární místnost slouží také jako knihovna. Cvičebny jsou vybaveny nezbytnou technikou zaměřenou na výuku v oboru. Seminární místnosti jsou vybaveny současnou moderní audiovizuální technikou.

Výzkumná činnost ústavu se zaměřuje do oblasti sledování zatížení prostředí negativními faktory významnými pro rostlinnou i živočišnou produkci, které mají vztah ke zdraví zvířat a produkci zdravotně nezávadných potravin živočišného původu. Významnou oblastí výzkumu je také sledování faktorů pocházejících zejména z chovů zvířat a provozů potravinářské produkce, které jsou významné z hlediska životního prostředí. Výzkum je zaměřen na indikátory zatížení životního prostředí na úrovni bezobratlých živočichů, ryb, zvířete a případně dalších volně žijících zvířat. Jsou sledovány ukazatele zatížení životního prostředí na úrovni chemických kontaminantů anorganického i organického původu metodami stopové a ultrastopové analýzy a dále je na úrovni biologických markerů sledováno zatížení životního prostředí. Je studován vliv faktorů prostředí na zdravotní stav včel, ryb a zvířete a kvalitu a zdravotní nezávadnost jejich produktů. Další oblast vědecko-výzkumné profílace ústavu je zaměřena na studium transferu kontami-

■ Práce v laboratoři organických polutantů

nantů a cizorodých látek mezi složkami životního prostředí a jednotlivými články potravních řetězců, na hodnocení ekotoxikologického rizika xenobiotik vstupujících do životního prostředí a na sledování distribuce a degradace organických polutantů v environmentálních matricích. V oblasti sledování kontaminantů je cílem rozšíření spektra analytů o některé málo sledované látky. Nedílnou součástí výzkumu jsou choroby a chorobné stavy zvěře, ryb a včel s důrazem na moderní diagnostické metody. Při realizaci výzkumu a výuky ústav velmi úzce spolupracuje s odchovnou drobné zvěře v Jinačovicích a využívá její zázemí.

Výsledky výzkumné činnosti jsou pracovníky ústavu publikovány různou formou. Svou publikační činností patří Ústav veterinární ekologie a ochrany životního prostředí k neaktivnějším ústavům Fakulty veterinární hygieny a ekologie. Jen ve vědeckých časopisech s impakt faktorem bylo v posledních dvou letech publikováno 40 prací.

Ústav veterinární ekologie a ochrany životního prostředí je dnes schopen provádět specializovaná vyšetření v oblasti organických polutantů, ekotoxikologických testů a zdravotních zkoušek a vyšetření zvěře, ryb a včel. Pracovníci ústavu velmi často spolupracují s různými subjekty na řešení problémů spjatých s veterinární ekologií, stavem životního prostředí, zdravotním stavem zvěře, ryb a včel.

V současné době působí v Ústavu veterinární ekologie a ochrany životního prostředí 8 přepočtených akademických pracovníků. Fyzicky se z akademických pracovníků ústavu na výuce podílí celkem 3 profesori, 1 docent, 4 odborní asisten-

■ Vyšetření vzorku krve

ti a 1 asistent. Počty stálých pracovníků doplňuje sekretářka, 5 laborantek a 1 uklízečka. Tyto počty jsou pak podle možností rozšiřovány o pracovníky přijaté na řešení získaných a financovaných výzkumných záměrů, projektů a programů.

Ústav veterinární ekologie a ochrany životního prostředí se stal za dobu své existence velmi důležitým článkem v edukační a výzkumné činnosti Fakulty veterinární hygieny a ekologie.

■ text: **doc. MVDr. Stanislav Navrátil, CSc.**
přednosta ústavu
foto: archiv ústavu

■ Práce v laboratoři organických polutantů

Sekvenátor již také na naší univerzitě

V nejrůznějších oblastech medicíny, molekulární biologie, genetiky, mikrobiologie, farmakogenomiky či biologie reprodukce dochází v posledních desetiletích k dramatickému rozvoji využívání moderních instrumentálních a analytických metod. Zároveň s tím rostou i nároky na znalosti a dovednosti studentů, kteří by kromě teoretických principů daného oboru měli být během svého studia seznamováni i s praktickým prováděním experimentálních a diagnostických metod využívaných v jednotlivých disciplínách.

K prioritám Veterinární a farmaceutické univerzity Brno vždy patřilo zajištění kvalitního vzdělání studentů a podpora tvůrčí vědecké a výzkumné práce na její půdě. Vzhledem k rozmachu moderních technologií v biologických vědách včetně medicíny se stává znalost a praktická aplikace moderních molekulárně-biologických metod nezbytnou pro rostoucí počet akademických pracovníků, ale i studentů, jejichž bakalářské, diplomové, rigorózní či dizertační práce zahrnují experimentální přístupy založené na molekulárně-biologických metodách. Je důležité seznamovat studenty s novými trendy ve výzkumu a s moderními metodami, které jsou běžně využívány v rámci oborů, jež studenti naší univerzity studují. Cílem studijních programů VFU Brno je poskytnout absolventům dostatečně hluboké znalosti z různých oblastí přírodních věd a seznámit je mimo jiné s praxí na nejmodernějších přístrojích ve výzkumných i klinických laboratořích, aby byli případně schopni samostatně vědecko-výzkumné práce v základním výzkumu i v laboratořích aplikovaného zaměření. Znalost využití moderních technologií umožňuje absolventům VFU Brno držet krok s novými trendy v biologických vědách. K základním předpokladům rozvoje studijních programů i badatelské práce patří modernizace přístrojového vybavení.

Mezi nové přírůstky, které během roku 2008 přibýly v přístrojovém parku VFU Brno, patří osmikapilárový automatický sekvenátor Beckman Coulter CEQ 8000, který byl uveden do provozu firmou Immunotech a.s. v Laboratoři sekvenční analýzy Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE jako první přístroj tohoto typu na naší univerzitě. Tento přístroj využívá ke stanovení sekvence DNA separaci fragmentů syntetizovaných terminační enzymovou Sangerovou metodou. Fragменты zakončené fluorescenčně značenými dideoxyribonukleotidy jsou separovány kapilární gelovou elektroforézou. Mezi aplikace, které přístroj umožňuje, patří sekvenování PCR produktů, využitelné mimo jiné k detekci mutací a genových polymorfismů, sekvenování plazmidů vhodné například pro ověření sekvence rekombinantních molekul DNA, ale také různé typy fragmentačních analýz, jako je detekce polymorfismů v délce amplifikovaných fragmentů DNA nebo analýza mikro- a minisatelitů v genomech různých organismů. Přístroj Beckman Coulter CEQ 8000 tak výrazně rozšiřuje spektrum metod, které je možno v našich laboratořích využívat.

Automatický sekvenátor je k dispozici kolegům ze všech tří fakult VFU Brno k realizaci experimentů v rámci základního

■ Osmikapilárový automatický sekvenátor Beckman Coulter CEQ 8000

■ Prezentace přístroje studentům na cvičení z biologie a genetiky

i aplikovaného výzkumu i k diagnostickým aplikacím, a také zajišťuje experimentální zázemí pro jejich studenty. Pregraduální studenti i studenti doktorských studijních programů mohou tento přístroj využít při práci na vlastních projektech pod odborným vedením pracovníků Laboratoře sekvenční analýzy. Automatický sekvenátor je od zimního semestru 2008/09 využíván také k demonstraci molekulárně-biologických metod při praktické výuce studentů všech tří fakult v rámci předmětů Biologie a genetika I a II, Obecná biologie a Biological Science and Genetics. Připravuje se jeho využití v rámci výuky předmětů Mikrobiologie, Biotechnologie léčiv, Molekulární biologie, Farmakogenomika a Speciální praktikum z farmakogenomiky.

text: **RNDr. Eva Roubalová**

prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.

Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE
VFU Brno

foto: Eva Suchanová a Beckman Coulter

Zahrada léčivých rostlin Farmaceutické fakulty VFU Brno

V seznamu pracovišť farmaceutických fakult vždy nalezneme Zahradu léčivých rostlin. Využívá se pro pěstování druhů, které slouží jako materiál pro další studium a výzkum. Nepřekvapuje proto, že na VFU první zmínka, spíše žádost, pochází již ze 7. srpna 1992, kdy děkan FaF VŠVF Brno prof. Smečka přípisem žádal rektora prof. Konráda o možnost založit „plantáž léčivých rostlin“ a navázat tak na někdejší Zahradu léčivých rostlin FaF MU a na pozemky, které v areálu VŠV obhospodařoval doc. Šikula pro výuku Veterinární botaniky.

Zahrada léčivých rostlin Farmaceutické fakulty VFU Brno (dále ZLR) byla založena v září roku 1966 na pozemku sevřeném budovami č. 31 (Ústav biochemie, chemie a biofyziky) a 32 (komplex ústavů FVHE). Štěstím bylo, že na FaF pracovala doc. RNDr. PhMr. Melánie Felklová, CSc., která ve své kariéře stála při zakládání a budování čtyř zahrad léčivých rostlin a dala k dispozici bohaté zkušenosti. Po podzimní přípravě půdy (odstranění nežádoucích reziduí, hluboká orba, hnojení) a po jarních pracích a úpravách byly zahájeny první výsadby a výsevy. Materiál zabezpečila doc. Felklová s přispěním Zahrady léčivých rostlin LFMU (kterou vybuodovala a vlastnila do roku 1960 FaF MU), detašovaných pracovišť MZLU v Troubsku a v Lednici a v nemalé míře z vlastní bohaté hobbyzahradky. V průběhu dalších let došlo postupně k zavedení rozvodů vody, oplocení, vybudování skladu pro potřebnou zahradnickou techniku a nezbytnou estetickou úpravu.

Výběr rostlinných druhů a jejich pěstování se soustředil na tři oblasti:

První a početně největší skupinou jsou rostliny, poskytující lékopisné (oficinální) drogy. Jde o usušené části rostlin tradičně používané ve formě jednosložkových nebo komplexních čajových směsí, dále využívané pro přípravu tinktur, extraktů, sirupů, silic a instantních produktů. Příkladnými zástupci jsou rostliny, z nichž se sbírají **listy** (meduňka lékařská – *Melissae folium*, máta peprná – *Menthae piperitae folium*, proskurník lékařský – *Althaeae folium*, šalvěj lékařská – *Salviae folium*, rulík zlomocný – *Belladonnae folium*), **natě** (řepík lékařský – *Agrimoniae herba*, kontryhel žlutozelený – *Alchemillae herba*, přeslička rolní – *Equiseti herba*, vlašovičník větší – *Chelidonii herba*), **květy** (heřmánek lékařský – *Matricariae flos*, měsíček lékařský – *Calendulae flos*, prha horská – *Arnicae flos*, levandule lékařská – *Lavandulae flos*, sléz lesní – *Malvae sylvestris flos*), **kořeny** (andělíka lékařská – *Angelicae radix*, libeček lékařský – *Levistici radix*, lékořice lysá – *Liquiritiae radix*, prvosienka jarní – *Primulae radix*, jehlice trnitá – *Ononidis radix*), **plody** (bedrník anýz – *Anisi fructus*, borůvka černá – *Myrtilli fructus recens* a *Myrtilli fructus siccus*), **semena** (len setý – *Lini semen*, pískavice řecké seno – *Trigonellae foenugraeci semen*) a další.

K této skupině se řadí léčivé rostliny uvedené v národní části Českého lékopisu, respektující národní fytotherapeutické tradice, např. jitrocel kopinatý – *Plantaginis folium*, jablečník obecný – *Marrubii herba*, petržel obecná – *Petroselinii radix*,

Pohled na vchod do ZLR

Mák setý

Brutnák lékařský

■ Andělka lékařská

■ Měsíček lékařský

■ Hlaváček jarní

podběl lékařský – *Farfarae folium*, pampeliška obecná – *Taraxaci radix cum herba* a další.

Druhou skupinu reprezentují rostliny poskytující drogy, které jsou surovinami pro farmaceutický průmysl. Jako příklad může posloužit maková sláma (izolace opiových alkaloidů), kořen lékořice lysé (izolace kyseliny glycyrrhizinové), semeno ostropestřce mariánského (izolace silymarinu), listy náprstníku červeného a vlnatého (kardioaktivní glykosidy), námel – houba parazitující na žitě (uterotonické alkaloidy a jejich semisyntetické deriváty – venofarmaka).

Poslední skupinu představují rostliny významné z toxikologického hlediska. Převážně se jedná o rostliny s obsahem alkaloidů, glykosidů a dermatotropně aktivních látek.

ZLR slouží již 10 let pro výuku studentů farmaceutické fakulty a obou fakult veterinních. V současnosti sestává genofond ZLR z 200 rostlinných druhů. Komplex předmětů zaměřených na léčiva rostlinného původu začíná Biologií rostlin (dříve Farmaceutická botanika), která rozšíří a prohloubí všeobecné znalosti studentů o rostlinách a jejich poznávání, dá speciální poznatky z anatomie, morfologie a systematického zařazení farmaceuticky významných druhů. Studenti se seznamují s cca 200 druhy léčivých rostlin, s jejich pěstováním a zvláštními faktory, které ovlivňují tvorbu biologicky aktivních látek, zodpovědných za farmakodynamický účinek. Studenti se naučí latinské názvosloví rostlin a z nich připravovaných drog, které se používá v lékopisech. Dalším předmětem zaměřeným na pěstování, sběr a zpracování léčivých rostlin je Produkce léčivých rostlin. Získané poznatky a vědomosti studenti později uplatní při studiu předmětů Fytofarmaka, Fytochemie, Farmakognozie.

ZLR slouží také pro zabezpečení surovinové báze pro výzkum některých rostlinných druhů. Dosud se využilo při napěstování většího množství Iresine a šišáku bajkalského.

Léčivé rostliny jsou svým habitem převážně skromné, neatraktivní, nevhodné pro pokojové pěstování a do vázy se nehodí vůbec. Jejich hodnota je umocněna tím, že umí ve svých tělech biosyntetizovat směsi látek v optimálním vzájemném zastoupení, bez nároků na extrémní podmínky, jako teploty, tlaky, specifické katalyzátory a umí produkovat ekonomicky výhodně i látky strukturně značně složité jak pro přímé použití, tak jako výchozí látky pro polosyntetickou obměnu, nebo přípravu derivátů s výhodnějším terapeutickým účinkem, než měla nativní látka. Existuje celá řada životně důležitých léčiv z rostlin, které se starostlivě pěstují a opatrují, aby poskytly kvalitní surovinu pro další farmaceutické zpracování. Výzkum v oblasti farmakognozie a fytochemie přináší nová poznání, která ústí v praktické využití produktů sekundárního metabolismu vyšších rostlin.

I když pěstování léčivých rostlin je otázkou zemědělskou, farmaceutické obory se stále na této problematice významně podílí, hlavně poskytováním specifických informací o tvorbě účinných látek, o faktorech, které ji ovlivňují a o způsobech zpracování rostlin v kvalitní drogu. Zemědělská produkce léčivých rostlin má stále větší význam nejen pro naši farmacii při zajišťování surovinových zdrojů léčiv, ale je rovněž významným činitelem ekonomickým z hlediska zahraničního obchodu.

text: **Václav Suchý**
foto: autor

Právní oddělení

„Tituly před a za a to se nedokážete domluvit!“ „Nic jsem si u vás neobjednal, měli jste ho nechat chcípnout!“ I s takovými perličkami se setkává právník VFU v soudní síni (z úst nejmenované soudkyně) nebo při jednání s neplatičem (majitelem zachráněného koně, kterého na akutní operaci, jež mu zachránila život, přivezl trenér).

Právě vymáhání pohledávek, vzniklých převážně z veterinární činnosti, tvoří asi třetinu pracovní náplně právního oddělení. Více či méně zásobuje právní oddělení necelý tučet ústavů a klinik, poskytujících veterinární služby veřejnosti, neboť ne všichni klienti uhradí svůj závazek v termínu splatnosti. Dlužníkům, kteří nereagovali ani na upomínku ekonomického oddělení, zasílá právní oddělení předžalobní upomínku jako poslední pokus o smír. Nepomůže-li ani to, podává návrh na vydání platebního rozkazu, vede soudní spor a u těch nejvytrvalejších následně podává až návrh na exekuci nebo soudní výkon rozhodnutí. Výrazné zjednodušení návrhu na vydání platebního rozkazu (tj. zjednodušeného rozsudku na peněžní plnění) a zlevnění soudních poplatků na polovinu přinesl od loňského července ministerstvem spravedlnosti zavedený elektronický platební rozkaz, který se podává přes internet. Nejvíce zahraničních dlužníků je ze Slovenské republiky, ale v rámci nezaplacených poplatků za publikaci v časopisu *Acta Veterinaria* se často objevují i tak exotické země jako Írán nebo Irák. V těchto případech nezbyvá, než dojit smírného řešení, neboť myšlenka na vedení soudního řízení v Asii zde pochopitelně ztrácí na významu.

Méně konfliktním posláním právního oddělení je sepisování a připomínkování smluv a vydávaných norem, právní rozborů a stanoviska, poskytování ústních konzultací a právní podpora veřejných zakázek, a to vše jak pro rektorát, tak i pro jednotlivé fakulty. Kromě toho je právník členem komise pro náhradu škod, komise pro nakládání s odpady a komise pro výběrová řízení na strojní a stavební investice nad 500 000 Kč. Další náplň právního oddělení tvoří zastupování VFU v soudních sporech, ať už občanskoprávních (kam patří i případné spory pracovněprávní), v adhézním řízení, tj. trestním ří-

■ Právní oddělení sídlí v budově rektorátu

■ Mgr. Jitka Myslíková, právnička VFU Brno

zení, k němuž se VFU připojila jako poškozená s nárokem na náhradu škody vůči obžalovanému a v exekučním řízení, vč. související spolupráce se soudy a soudním exekutorem. V soudních sporech, případně v dalších jednáních patřících do jeho kompetence, zastupuje právník univerzitu na základě generálního pověření vydaného na dobu určitou rektorem. K nezbytné pracovní náplni právníka patří i příprava podkladů pro soudní jednání, nahlížení do soudních spisů v rámci přípravy na další stání, účast na místním šetření, studium odborné literatury a sledování legislativních změn a judikatury. Kromě toho právník zajišťuje i veškerou administrativu právního oddělení – korespondenci, likvidaci faktur, úhradu soudních poplatků atd.

Samostatným útvarem je právní oddělení od počátku 90. let (první právník univerzity byl přijat do pracovního poměru v listopadu 1990). V r. 1991 bylo zřízeno organizačně-právní oddělení, zahrnující i podatelnu. Když byl v r. 1995 zřízen archiv VFU, byl též začleněn do organizačně-právního oddělení. Přímým nadřízeným právníka byl v rámci organizačního uspořádání rektorátu střídavě rektor, kvestor a v současné době opět rektor. S účinností nového organizačního řádu rektorátu byly od 1. 1. 2008 od právního oddělení odděleny nesourodé součásti podatelna i archiv (nyní společně tvoří Oddělení pro správu dokumentů) a právní oddělení nyní opět zahrnuje pouze čistě právní agendu, s čímž souvisí i změna názvu z „organizačně-právního“ na „právní oddělení“. Sídlo právního oddělení je ve 2. patře rektorátu, v místnosti č. 305. V současné době je právní oddělení personálně obsazeno jedním pracovníkem – právníčkou, autorkou tohoto článku.

■ text: **Mgr. Jitka Myslíková**
 ■ foto: redakce

Zahájení turistické sezóny

ÚTVS VFU společně s VSK VFU uspořádaly v sobotu 16. 5. 2009 pro studenty a zaměstnance naší univerzity tradiční turistický výlet do oblasti Wiener Hausberge. Tímto výletem jsme otevřeli již 18. sezónu společných alpských výletů, na které se milovníci horské turistiky vždy těší.

I přes nepříznivou předpověď počasí se v 6 hodin ráno sešlo u tělocvičny 48 účastníků, kteří za mírného mrholení vyrazili přes Mikulov, Vídeň a Semmering do vápencového pohorí Mürzsteger Alpen, jejichž součástí je i horská skupina Schneevalpe s nejvyšším vrcholem Windberg (1 903 m). Po 220 km jsme v městečku Mürzzuschlag opustili dálnici a malebným údolím stoupali po úzké silnici proti toku říčky Mürz. Krátce před osadou Frein an Mürz jsme na chvíli opustili autobus a prohlédli si úzkou soutěsku Totes Weib se stejnojmenným vodopádem. Po krátké procházce jsme popojeli necelé 2 km do malé horské osady Frein. Po nezbytné přípravě a občerstvení jsme o půl 11 nedočkavě vyrazili na vlastní túru. Od hotelu v osadě Frein nás čekalo dvouhodinové ostré lesní stoupání po značce 435. Všichni jsme byli rádi, když jsme se vyplazili z lesa ven na horskou louku Rosswiese. Tady nás kromě výhledů do okolních horských skupin čekalo i překvapení v podobě rozsáhlých sněhových ostrůvků, které nás později v nadmořské výšce 1 300 m provázely po celou cestu. Mnozí z nás pochopili, proč se tyto holé travnaté vápencové hřebeny nazývají Schneevalpe = Sněžná Alpa neboli horská louka. Po půlhodinovém pochodu po loukách posetých trsy prvních jarních květů jsme dorazili na Hinteralm. Neváhali jsme a rádi využili pohostinnosti otevřené horské chaty AV Haus Hinteralm. V teple u vyhřátých kamen jsme okusili jak chutná pravá rakouská „knödelsuppe“, zahřáli se teplým čajem a poradili se s chatařem o naší další cestě. Vzhledem k tomu, že v zimě v této oblasti napadly 3 metry sněhu, nedoporučoval absolvovat naši plánovanou trasu. Poradil nám, abychom raději vystoupili na Spielkogel, který je vysoký asi jako naše Sněžka a potom přes Bodner Au a Durchfall sestoupili do osady Krampen. Poděkovali jsme mu za cenné rady a společně vyrazili na náš první letošní alpský vrchol, kde jsme si tradičně připili na zdar letošní turistické sezóny a udělali společné vrcholové foto. Vzhledem k nízké teplotě a chladnému větru jsme se na vrcholu dlouho nezdrželi a raději brzy zahájili sestup zpátky do údolí. Čekala nás ještě 3hodinová pouť málo

navštěvovanou horskou krajinou, nad níž visela hrozba v podobě černých deštivých mraků. Ta se naštěstí vyplnila až kolem 19. hodiny. To už jsme ale všichni spokojeně seděli v autobuse, který s námi mezi kapkami deště uháněl zpět do Brna. Většina z nás spokojeně podřimovala a už jen vzpomínala na pěkný a zdařilý výlet krásnou alpskou přírodou.

 text: **PaedDr. Jan Kubernát**, přednosta ÚTVS
foto: archiv

Výměnný pobyt studentů FVHE VFU Brno a Veterinární fakulty Univerzity Lipsko

Fakulta veterinární hygieny a ekologie Veterinární a farmaceutické univerzity má zájem na podpoře výjezdů studentů a akademických pracovníků na zahraniční a výzkumné instituce na základě evropských programů mobility nebo na základě bilaterálních dohod o spolupráci univerzit. Jednou z takovýchto dohod je i smlouva o výměně studentů mezi FVHE VFU Brno a Veterinární fakultou Univerzity Lipsko v Německu. Již několik let vždy na začátku podzimu vybraní studenti obou univerzit absolvují týdenní výměnný pobyt. V tomto roce v souvislosti se změnou struktury výuky na Univerzitě Lipsko prof. Karen Fehlhaber, který je dlouholetým organizátorem na straně lipské univerzity, navrhl termín výměny na jarní sezónu. Studenti z Lipska nakonec navštívili naši univerzitu v období od 30. 3. do 4. 4. 2009. Skupina deseti studentů 3. až 5. ročníku FVHE se vydala na cestu do Lipska 20. 4. a po týdnu stráveném na půdě Univerzity Lipsko se vraceli spokojeni se spoustou zážitků. Sdílení zážitků z výměnného pobytu nabízíme prostřednictvím zástupců skupin studentů obou fakult:

Hana Brožková, studentka 4. ročníku FVHE VFU Brno

Jako každoročně i letos jsme se zúčastnili studentského výměnného pobytu s veterinární fakultou Univerzity Lipsko. V týdnu od 20. 4. do 25. 4. jsme my, studenti 3.–5. ročníku FVHE VFU navštívili Veterinární fakultu univerzity Lipsko. Cílem pobytu bylo seznámení se s náplní studia na tamní fakultě a též seznámení se s lipskými studenty.

V pondělí jsme v ranních hodinách vyjeli z Brna směr Lipsko. Na místě nás přivítala Heike Mitterer, která je hlavní organizátorkou německé strany a studenti, kteří byli v Brně. Ubytování jsme byli na koleji, nebo v bytech studentů, kteří se o nás vzorně starali. Téměř každý jsme obdrželi jízdní kolo, což je tamní nepostradatelný dopravní prostředek. První den jsme si prohlédli areál fakulty, který je členěn na instituty podobně jako VFU v Brně. V dalších dnech jsme navštívili krocaní jatky v Mutzschenu, kde poráží 12 tisíc kusů krůt denně ve 200 zaměstnancích. Absolvovali jsme prohlídku kliniky velkých zvířat, která je zaměřena

Prof. Schusser při výkladu na Klinice velkých zvířat v areálu Veterinární fakulty Lipsko

hlavně na ekvinní medicínu a kde se nám věnoval prof. Schusser. Viděli jsme i velmi moderní kliniku malých zvířat. Navštívili jsme školní farmu v Oberholzu, kde chovají 81 ks krav, 300 ks prasat a 200 ks ovcí, v areálu farmy mají také umístěné muzeum veterinární medicíny, které nás velmi pobavilo. Za sychravého počasí jsme navštívili ZOO Lipsko, kde nás zaujal hlavně přípravný sektor pro krmení a veterinární ambulance. Zde jsme také měli možnost vyzkoušet si střelbu foukačkou na cíl.

Lipští studenti pro nás měli připravený i bohatý mimoškolní program, jako průvodcovaná prohlídka městem, kde nás seznámili s bohatou lipskou historií, navštívili jsme památník Bitvy národů a podnikli výlet k jezeru, vytupili jsme na vyhlídkovou plošinu nejvyšší lipské budovy a navštívili TV klub, který je veden studenty veterinární fakulty již 30 let.

Každý den jsme se na smluvené stanoviště dopravovali na kole, což nás velmi bavilo.

Tímto bychom chtěli poděkovat vedení fakulty FVHE za umožnění této stáže, která pro nás byla velkým přínosem.

David Sporn, student at the University of Leipzig, Department of Veterinary Medicine

March 30th, 2009: Nine students from Leipzig, Germany, leave their cars and have a look at the veterinary school in Brno. We are here due to the exchange program between our two faculties of veterinary medicine, which exists since a couple of years already. We get a friendly welcome by the dean of the Brno faculty and are guided to our guestrooms, just in the middle of the school territory. The whole group enjoys a lot the comfort of the rooms, because they are really modern and in a much better condition than most of our student rooms at home! The next days our group gets to see a lot of Brno. Beside the inner city, we visit the clinics of the faculty, e.g. the small animals-, reptiles- or the horse-clinic. In the clinic of reproduction we have the possibil-

ity to transfer blastocytes from one petri glass into the other by using a really small pipette; you really have to have sensitive fingers for managing that! And in the food hygiene department we are instructed how to produce yoghurt and cheese and allowed to taste and to evaluate some food products in funny cabins. We get to know that Brno is the only faculty for veterinary medicine of the Czech Republic, and we learn a lot about the differences between the „veterinarians“ and the „food hygienists“ - in Germany there is no such distinction. But we do not only get to know the faculty and all its clinics. We also visit the zoo, where the employed veterinarian takes a lot of time for us and lets us see the whole zoo with its great variety of animals. On the next day, we visit two companies of food production, one for meat and sausages, the other for milk products, what is really interesting for us, too. And even the evenings are not boring at all: The students of the Brno faculty show us the city and where to go out, and of course we taste a little amount of the great Czech beer. All in all we can say that the exchange was a great experience for us and we are really glad for having the possibility to see your faculty. But most of all we enjoyed the friendly people who helped us wherever they could! Thanks to the dean and all the people from the clinics, and thanks to the students who guided us around and made the trip that great experience!

Závěrem je možno konstatovat, že výměnný pobyt studentů proběhl ke spokojenosti obou stran. Vedení Fakulty veterinární hygieny a ekologie má kladné ohlasy jak od svých studentů, tak i studentů německých, kteří své zážitky a zkušenosti z pobytu na FVHE VFU Brno popsali i ve svém fakultním časopise.

text: **Hana Brožková, David Sporn**
foto: archiv FVHE

University Running in Brno

Brněnské centrum evropských studií ve spolupráci s městem Brnem a SK Špilberk připravili sportovní projekt „Slavnosti sportu a zdraví“, v rámci něhož proběhl v sobotu dne 23. května 2009 „Veletřní běh Brnem“. Jeho součástí byl také štafetový závod studentů brněnských vysokých škol „University Running in Brno“. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno se aktivně zapojila do projektu propagace sportu a vyslala 2 štafety, které nejen úspěšně reprezentovaly školu, ale také zdárně konkurovaly zástupcům ostatních brněnských škol. Favority se nakonec stali zástupci Masarykovy univerzity, jako druhá se umístila štafeta Univerzity obrany a třetí příčka patřila právě našim. Další pozice obsadili reprezentanti JAMU a MZLU. Všem soutěžícím gratulujeme!

text: s přispěním studenta Václava Trnky **redakce**
foto: archiv studentů

Studenti VFU Brno, reprezentující univerzitu na běhu Brnem

19. ročník volejbalového turnaje

19. ročník volejbalového turnaje družstev veterinárních a farmaceutických škol, nad jehož konáním opět převzal záštitu rektor VFU, se v letošním roce konal v pátek 26. dubna. Tentokrát byl turnaj obohacen o start družstev farmaceutické fakulty UK Bratislava, která se přihlásila na turnaj po dvouleté přestávce. Hlavní rozhodčí – Miloš Kosík, tak mohl na slavnostním nástupu přivítat 5 družstev mužů a 7 družstev žen. Ve 14 hodin byly na všech třech hřištích rozehrány velmi vyrovnané zápasy. V základních skupinách, kde se hrálo jen na 2 odehrané sety, skončila 4 utkání nerozhodně. Všechna semifinálová a finálová utkání se rozhodovala až v dramatických koncovkách ve třetím setu. Díky vyrovnanosti zejména ženských družstev se

turnaj protáhl až do večerních hodin. Společenský večer, na kterém byly předány vítězům poháry rektora VFU, tak mohl být zahájen až po 21. hodině. Vítězem v kategorii žen se stalo družstvo VFU „B“, před Faf UK Hradec Králové a MZLU Brno. Mezi muži byli nejspěšnější volejbalisté Faf UK Hradec Králové, před bývalými studenty HU Berlín a družstvem VFU Brno. Společenský večer, na kterém hrála skupina „Kosi bratři“, se protáhl až do pozdních hodin. Málokdo by poznal, že tančící studenti mají za sebou vydařený volejbalový turnaj, ve kterém každé družstvo odehrálo 5 náročných utkání.

☛ text: **PaedDr. Jan Kubernát**, přednosta ÚTVS

Brněnská kvalifikace Ultimate frisbee na ČAH 2009

Součástí sportovní akce Sportáles na VUT byla i kvalifikace na České akademické hry v poměrně mladém a neznámém sportu – ultimate frisbee. Ultimate frisbee je týmový bezkontaktní sport, založený na myšlence fair play. Zvláštností tohoto sportu je absence rozhodčího. Přestupky a porušení pravidel si hráči hlásí navzájem přímo na hřišti, a mezi sebou sporné situace i řeší. Tento systém (tzv. spirit of the game) funguje i na prestižních turnajích, jako je například mistrovství světa. Spirit of the game ale symbolizuje mnohem víc, než jen fakt, že na hřišti není rozhodčí. Hraní fair-play je otázkou cti.

Ultimate je také jeden z mála mixových sportů, kde uvidíte na hřišti hrát společně muže i ženy.

Ultimate se hraje na hřišti o rozměrech 100 na 37 metrů (ekvivalent délky fotbalového hřiště a půlky jeho šířky). Na koncích hřiště jsou vyznačeny koncové zóny. Smyslem hry je dopravit disk přihrávkami do prostoru koncové zóny protivníka, tam jej chytit a tím skórovat (je zde určitá podobnost s americkým fotbalem). Kompletní pravidla hry najdete na stránkách České asociace létajícího disku.

Na brněnské kvalifikaci se sešly 3 týmy – VUT, MU a VFU. Tahouni všech tří týmů jsou současnými hráči jediného brněnského týmu Rektální vyšetření, a tak se celá kvalifikace odehrávala ve velice přátelském duchu. Favoritem celé soutěže bylo domácí družstvo VUT, jehož tým byl tvořen aktivními hráči frisbee. Tento tým má také na VUT dobré zázemí v podobě tělocviku frisbee a má tedy kde trénovat.

V prvním utkání se proti nim odvážně postavilo družstvo Masarykovy univerzity, složené převážně z neaktivních hráčů. Pro MU to byl historicky první zápas ve frisbee. I přes veliké nasazení a snahu uhrát dobrý výsledek nakonec Masarykova univerzita podlehla VUT 12:2.

Druhý zápas, Veterinární a farmaceutická univerzita vs Vysoké učení technické, již přinesl vyrovnanější hru. Hra Ultimate frisbee má na VFU sedmiletou tradici a právě tam

■ Společná fotografie týmů VUT, VFU a MU

vznikl i současný brněnský tým. Ze zkušených hráčů na VFU ovšem zbyli jen 3, což mělo za následek zkušenostní převahu VUT v poli. Po těžkém boji skončilo utkání těsným výsledkem 8:6 pro domácí VUT. VUT se tak stalo prvním postupujícím týmem do 8. českých akademických her, které se budou konat v Plzni.

O druhém postupujícím se rozhodovalo v posledním zápase, kde mezi sebou soupeřily MU a VFU. Podle výsledků předchozích zápasů se toto utkání mohlo zdát jako předem rozhodnuté, ale nebylo tomu tak. VFU sice po většinu zápasu vedla, nicméně hráči Masarykovy univerzity se v posledních minutách vzchopili a za bouřlivého povzbuzování fanoušků ze střídačky dotáhli rozdíl 2 bodů, takže s vypršením času byl zápas za stavu 7:7 nerozhodnutý. Poslední, a tím i rozhodující bod však patřil VFU, čímž si tento tým nakonec zajistil postup.

☛ text: **Jakub Vondra**
foto: Václav Pachta

Promoce studentů na VFU Brno

V jednom z nejteplejších týdnů letošního léta, od 29. června do 3. července 2009 se na naší univerzitě konaly tradiční slavnostní promoce studentů. První den proběhly promoce absolventů doktorských studijních programů (Ph.D.) všech fakult univerzity a absolventů farmacie (PharmDr.). V úterý promovali magistři farmacie (Mgr.) a středeční promoce se nesly v duchu veterinárního lékařství (MVDr.). V tento den byly také udělovány Zlaté diplomy pro absolventy po 50 letech od promoce. Čtvrtek a pátek náležely absolventům veterinární hygieny a ekologie (MVDr.), absolventům navazujícího magisterského studijního programu v oboru Bezpečnost a kvalita potravin (Mgr.) a bakalářského studijního programu (Bc.). Na předsednických místech se vystřídali významní představitelé akademické obce univerzity v čele s rektorem a děkany univerzity a hosty ze spřátelených vysokých škol a spolupracujících organizací. Dojatými rodiči a prarodiči zcela zaplněná aula byla svědkem tradičních historických ceremoniálů, za což patří velký dík všem, kteří se na přípravě letošních promoci podíleli, především pak studijním oddělením fakult, oddělení prorektorky pro vzdělávání, Ústavu cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství a děkanátům fakult.

text: **redakce**

foto: Kamil Jursa, www.fotofidelity.cz

Pohled na předsednictvo

Absolventka při slavnostním slibu

Absolventi Farmaceutické fakulty

Absolventi Fakulty veterinární hygieny a ekologie

Absolventi Fakulty veterinárního lékařství

Setkání veterinárních fakult evropských univerzit v Hannoveru

Již po 22. se uskutečnilo setkání představitelů veterinárních fakult univerzit Evropy. V letošním roce probíhalo ve dnech 27. až 29. května v Hannoveru v Německu. Za Veterinární farmaceutickou univerzitu Brno se setkání zúčastnili rektor univerzity prof. Večerek, prorektor prof. Nečas, za FVL proděkan fakulty prof. Pospíšil a za FVHE proděkanka doc. Pištěková.

Setkání bylo organizováno v rámci Evropské asociace veterinárních fakult univerzit (European Association of Establishments for Veterinary Education – EAEVE). Jednání řídil prezident EAEVE prof. M. Wanner. Součástí programu byla přednáška prezidenta Světové veterinární asociace (World Veterinary Association) Dr. T. Jorny na téma Veterinární profese v globalizovaném světě, při níž zazněly these vyjádřené slovním spojením: jeden svět, jedna medicína, jedno zdraví, dále z pohledu veterinární medicíny pak: jedna profese, jedna vize, jeden hlas. Zajímavá byla přednáška prezidenta Federace veterinárních lékařů Evropy (Federation of Veterinarians of Europe – FVE) Dr. W. Windinga na téma FVE veterinární profese v Evropě. V dalším průběhu jednání proběhly prezentace na aktuální současná témata ve veterinární profesi veterinární vzdělávání, Jak ztraktivnit mladým veterinárním lékařům veterinární praxi hospodářských zvířat (S. Martinot z Lyonu), dále problematika Výuky veterinární hygieny k naplnění nařízení Evropské unie 854/2004/EC směrnice 2005/36/EC (A. Bravo de Moral z Luga).

Z pohledu zkvalitňování veterinárního vzdělávání v Evropě byly projednávány změny v systému evaluací evropských veterinárních škol. Za nového člena EAEVE byla přijata Univerzita Afyon Kocatepe z Turecka.

Setkání bylo příležitostí pro mnohá dvoustranná vícestranná jednání nezbytná pro dobrou spolupráci mezi veterinárními školami. Mj. prof. Večerek jednal s prof. Vandeveldem – předsedou komise expertů, která prováděla evaluaci na naší univer-

Budova univerzity v Hannoveru

Pohled do sálu na účastníky setkání

zité v roce 2004. Je zajímavostí, že oba patřili ze 159 účastníků setkání mezi služebně nejstarší členy EAEVE.

text: redakce
foto: archiv redakce

14. česko-slovenská mezioborová toxikologická konference TOXCON 2009

Ve dnech 1.–3. 6. 2009 proběhla v hotelu Myslivna v Brně již 14. česko-slovenská mezioborová toxikologická konference TOXCON, kterou uspořádaly Toxikologická sekce České společnosti pro experimentální a klinickou farmakologii a toxikologii České lékařské společnosti J. E. Purkyně, Slovenská toxikologická společnost SETOX, Ústav experimentální farmakologie a toxikologie Slovenské akademie věd Bratislava a Veterinární a farmaceutická univerzita Brno.

Konference byla dodatečným příspěvkem k 90. výročí založení Veterinární a farmaceutické univerzity Brno a jejím hlavním tématem byla co největší mezioborovost v rámci toxikologie.

Bylo předneseno 58 referátů v českém, slovenském i anglickém jazyce, v posterové sekci bylo vystaveno a diskutováno 106 posterů.

Konference se zúčastnilo několik významných hostů, z nichž bych chtěla jmenovat především paní prof. MUDr.

Dr.h.c. Helenu Raškovou, DrSc., jednu ze zaklatatelek Světové unie farmakologických společností a nestorku české farmakologie a toxikologie, a předního světového prenatalního psychologa a významného vědce prof. Petera G. Fedor-Freyberga, šéfredaktora vědeckého časopisu *Neuroendocrinology Letters*, v němž budou publikovány vybrané příspěvky z konference.

Zahajovací příspěvek paní profesorky MVDr. Zdeňky Svobodové, DrSc., nás informoval o výročí VFU a historii toxikologie na této univerzitě, ale také o směřování výzkumu v toxikologii za posledních 10 let. Z příspěvku vyplynulo, že toxikologie se čím dál více stává vědou s mnoha podobory, které mezi sebou musí úzce spolupracovat, a že největšímu zájmu se v poslední době z hlediska toxikologického výzkumu těší endokrinní disruptory.

Dále zcela v duchu motto konference pak zazněly příspěvky z mnoha podoborů toxikologie: z oblasti základního toxikologického výzkumu, aplikované toxikologie, humánní i veterinární toxikologie, ekotoxikologie, toxikologie vojenské i profesní. Zároveň byla prezentována i problematika legislativy v toxikologii, alternativních metod výzkumu a počítačového modelování toxických účinků.

Odpřednášená témata byla živě diskutována v rámci kongresového sálu, v přestávkách a také na společenském večeru, který byl v rámci konference uspořádán.

Zahájení konference TOXCON 2009

Doufáme, že účastníci této konference si odnesli kromě mnoha nových poznatků také potřebnou inspiraci, nové profesní kontakty a navázali zde prospěšnou spolupráci a osobní přátelství do příštích let. Věříme, že příští setkání, které proběhne v roce 2010 na Slovensku, bude stejně úspěšné.

text: **Mgr. Zuzana Šířová, Ph.D.**
foto: Piotr Wlasow

16. mezinárodní konference o výživě zvířat KRMIVA 2009

V dnech 1.–5. června 2009 hostilo okouzující město na Kvarneru, chorvatské přístavní letovisko Opatija, u příležitosti konání 16. mezinárodní konference KRMIVA, výživáře z celého světa. Konference byla již tradičně zaměřená na výměnu nejnovějších poznatků z oboru výživy zvířat a v letošním roce zaznamenala účast více jak 100 odborníků zejména z evropských zemí. Součástí slavnostního zahájení konference byla promoce knihy „15 let mezinárodní konference KRMIVA 1993 – 2008“. Tohoto významného slavnostního aktu se za Českou republiku aktivně účastnil prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc. Součástí slavnostního aktu zahájení konference bylo setkání českých zástupců s obchodním radou velvyslanectví České republiky v Záhřebu Ing. Tomášem Kuchtou a poslankyní pro českou a slovenskou menšinu v chorvatském parlamentu mr.sc. Zdenkou Čuchnil. Stejným tématem letošního ročníku konference byla problematika geneticky modifikovaných organismů z pohledu nejen výživy a zdraví hospodářských zvířat, ale i z hlediska produkce bezpečných potravin ve vztahu k výživě lidské populace. V průběhu konference zazněly oficiální názory na danou problematiku prezentované vrcholnými představiteli jednotlivých státních institucí. Českou republiku reprezentovali zástupci Veterinární a farmaceutické univerzity Brno – rektor prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA, prorektor prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc. a přednostka Ústavu výživy, zootechniky a zoohygieny prof. Ing. Eva Straková, Ph.D. Z významných zástupců České republiky dále ředitel

Předsedající konference KRMIVA 2009 (organizační výbor, prof. P. Suchý, prof. G. Králík)

Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv prof. MVDr. Alfred Hera, CSc., ředitel Ústředního kontrolního zkušebního ústavu zemědělského RNDr. Jaroslav Staňa, zástupci Masarykovy univerzity v Brně a zástupci podnikatelské sféry. Navazující 17. ročník mezinárodní konference KRMIVA se opět uskuteční v Opatiji v r. 2010.

text: **Eva Straková**
foto: archiv autorky

Vědecká konference zaměřená na problematiku hygieny zvěřiny na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně

Ve dnech 18.–19. června 2009 se v aule Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně uskutečnila pod záštitou ing. Jakuba Šebesty, ministra zemědělství ČR, mezinárodní vědecká konference „Game Meat Hygiene in Focus“, jejímiž společnými iniciátory a organizátory byly Institut ekologie zvěře Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, Středoevropský institut ekologie zvěře a Institut hygieny a technologie potravin Veterinární univerzity ve Vídni. Kromě uvedených institucí se na uspořádání konference podílely také Interskupina pro trvale udržitelný lov, biodiverzitu a venkovské aktivity Evropského parlamentu, zemědělský výbor Parlamentu ČR a Státní veterinární správa ČR.

Konference, kterou zahájili rektor univerzity, prof. MVDr. Vladimír Večerek, a vrchní ředitel lesnické sekce MZe ČR, ing. Martin Žižka, se zúčastnili přední světoví odborníci na problematiku zvěřiny. Hlavními přednášejícími byli prof. Dr. Frans Smulders (Rakousko), prof. Dr. Sava Buncic (Srbsko), prof. Dr. Peter Paulsen (Rakousko), prof. Dr. Andreas Hensel (Německo), Dr. Simone Magnino (Itálie), doc. Armin Deutz (Rakousko), Rudolf Winkelmayer (Rakousko), prof. Dr. Milorad Radakovic (Velká Británie), prof. Dr. Louw Hoffman (Jihoafrická republika), Dr. Leon Bekker (Jihoafrická republika), Dr.

Eva-Maria Wiklund (Nový Zéland). Vedle těchto jmenovaných se diskusními příspěvky a postery zúčastnili další odborníci z Rakouska, Německa, Itálie, Portugalska, Lucemburska, Holandska, Francie, Finska, České republiky a ze Slovenska.

Důležitým výsledkem konference bylo navázání mezinárodní odborné spolupráce v oblasti problematiky hygieny zvěřiny. Zvláště významným krokem do budoucna bylo založení „Mezinárodního výzkumného fóra pro hygienu zvěřiny“ (The International Research Forum on Game Meat Hygiene), jehož cílem je zajistit šíření odborných znalostí o hygieně zvěřiny a souvisejících hygienických rizik a podpořit rozvoj mezinárodní spolupráce v této oblasti. Organizačním centrem této nově vytvořené mezinárodní vědecké platformy je Institut ekologie zvěře VFU Brno. V příštím roce bude vydána vědecká publikace zahrnující nejnovější poznatky týkající se problematiky zvěřiny. Zároveň bylo dohodnuto pravidelné konání odborných setkání v odstupu dvou let. Jak již bylo v Brně dohodnuto, bude se příští konference konat v roce 2011 ve Vídni. Za další dva roky by pak měla následovat konference ve Velké Británii.

 text: **MVDr. Miroslav Vodňanský, Ph.D.**
foto: archiv autora

 Účastníci konference

X. střeoevropský buiatrický kongres

Ve dnech 3. až 6. června 2009 se na Univerzitě veterinárního lékařství v Košicích uskutečnil 10. střeoevropský buiatrický kongres pod názvem „Zdraví – základ produkce a reprodukce přežvýkavců“. Záštitu nad kongresem převzal rektor univerzity prof. MVDr. Emil Pilipčinec, CSc. Kongresu se zúčastnilo 244 pedagogických, vědeckých a odborných pracovníků, soukromých veterinárních lékařů a studentů.

Jednání kongresu zahájil prof. MVDr. Gabriel Kováč, DrSc., prezident Slovenské buiatrické asociace. První den vystoupil na kongresu rektor UVL v Košicích, prof. MVDr. E. Pilipčinec, dále zástupce Státní veterinární a potravinářské správy SR a prezident Světové buiatrické společnosti prof. Dr. Walter Baumgartner, Ph.D.

Odborná jednání probíhala v navazujících sekcích a dotýkala se zásadních zdravotních problémů u skotu a malých přežvýkavců. Celkem bylo předneseno 60 referátů a prezentováno 91 posterů. Jednání mělo vysokou vědeckou i společenskou úroveň. Oficiální i neoficiální jednání přispěla k výměně poznatků a navázání kontaktů mezi účastníky z řady zemí. Z ČR se Buiatrického kongresu zúčastnilo 31 osob a bylo předneseno 5 referátů a prezentováno 13 posterů. Po Slovensku jsme byli nejpočetnější skupina.

■ Zúčastnění v areálu UVL Košice

V rámci kongresu proběhlo jednání prezidentů zúčastněných buiatrických asociací a bylo rozhodnuto, že příští Střeoevropský buiatrický kongres se uskuteční ve dnech 17. až 19. června 2010 v Brně.

✎ text: **doc. MVDr. Josef Illek, DrSc. Dipl. ECBHM**
prezident ČBS
foto: archiv autora

XXX. konference HYGIENA ALIMENTORUM

XXX. konference „Hygiena Alimentorum“ se letos tradičně konala v květnovém termínu (13.–15. května) na Štrbském Plese v hotelu Patria, zarámovaná majestátně se tyčícími vrcholky Vysokých Tater. Letošní konference byla organizovaná při příležitosti oslav 60. výročí založení Univerzity veterinárního lékařství v Košicích a byla tematicky zaměřena na produkci drůbeže, vajec, ryb a zvěřiny v podmínkách společného trhu. Kromě zástupců pořádajících organizací, tj. Univerzita veterinárního lékařství v Košicích, Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Štátna veterinárna a potravinová správa SR, Únia hydínárov Slovenska a Centrum excelentnosti potravinárskeho výskumu, se konference zúčastnilo více jak 200 odborníků z oblasti veterinárního vzdělávání, vědy, výzkumu i praxe, včetně pracovníků státní správy ze sedmi států Evropy. Součástí konference byla také rozsáhlá posterová sekce. Vedením a organizací konference i společenského večera se zhostili prof. MVDr. Dionýz Máté, PhD. a prof. MVDr. Jozef Nagy, PhD. Konference byla slavnostně zahájena přednáškou prorektora UVL v Košicích doc. MVDr. Petera Korima, PhD., který zhodnotil výuku na Univerzitě veterinárního lékařství v Košicích v průběhu 60 let její existence. Tricetiletou historii konference Hygiena Alimentorum připomněl v dalším příspěvku prof. MVDr. Ján Pleva, DrSc. V průběhu konference bylo prezentováno 40 přednášek, jejichž hlavním tématem bylo zajištění bezpečnosti a jakosti

masa hospodářských a volně žijících zvířat s ohledem na použitou technologii zpracování a skladování se zaměřením na získání bezpečných a jakostních produktů. Zvláštní pozornost byla věnována problematice reziduí cizorodých látek, zejména léčiv a vlivu toxických látek na jakost masa ryb a drůbeže. Konferenci podpořila i početná delegace z Fakulty veterinární hygieny a ekologie VFU Brno, která zde prezentovala 27 aktivních příspěvků z oblasti zajištění pohody drůbeže během výkrmu a přepravy, možnosti průkazu klamání spotřebitele v oblasti rybích výrobků, zajištění jakosti, zejména s ohledem na významné nutriční parametry rybího masa, a mnohé další.

Kromě bohatého a zajímavého odborného obsahu konference byla taktéž velmi přínosná část společenská, která poskytla další prostor účastníkům konference k výměně zkušeností a poznatků a nesla se tradičně ve velmi srdečném a přátelském duchu.

Konference byla první předzvěstí oslav šedesátin Univerzity veterinárního lékařství v Košicích a proto bych chtěla jménem vedení Fakulty veterinární hygieny a ekologie VFU Brno popřát kolegům ze sprátené univerzity hodně dalších úspěchů a takto vydařených akcí.

✎ text: **doc. MVDr. Vladimíra Pištěková, Ph.D.**
proděkanka FVHE

Naše univerzita se stala hostitelkou 9. mezinárodního sympozia z dějin medicíny, farmacie a veterinární medicíny

Ve dnech 18.–20. června 2009 se konalo na VFU Brno 9. mezinárodní sympozium z dějin medicíny, farmacie a veterinární medicíny, jehož realizaci zajišťoval Ústav cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství VFU Brno, Institut celoživotního vzdělávání a informatiky VFU Brno a Ústav aplikované farmacie FaF VFU Brno ve spolupráci s UK v Praze – 1. lékařskou fakultou – Ústavem dějin lékařství a cizích jazyků, Ústavem dějin Univerzity Karlovy a archivem Univerzity Karlovy v Praze, Archivem MU Brno, Společností pro dějiny věd a techniky a Českou farmaceutickou společností – sekcí dějin.

Tato historiografická setkání odborníků ze tří oborů, majících ve svém středu pozornosti zdraví lidí a zvířat, se konají pravidelně co dva roky. Minulé sympozium se konalo v Martině a i tehdy zde byla naše univerzita zastoupena četnou delegací, jejíž členové aktivně přispěli k programu konference.

Letošní program byl rovněž velmi bohatý a celkem zaslalo své příspěvky takřka 100 autorů, kteří se představili v 67 přednáškách, jež odezněly v pěti sekcích, a na 13 posterech. V plenárním jednání byly prezentovány příspěvky ke 200. výročí narození Ch. R. Darwina, k osobě G. J. Mendela a rovněž bylo plenární zasedání věnováno výročím zakládání vysokých škol, jmenovitě VFU Brno, MU Brno a UK v Bratislavě.

Slavnostního zahájení sympozia se zúčastnil i rektor VFU Brno prof. Večerek, který připomněl ve své zahajovací promluvě nutnost hlásit se k odkazům dob minulých pro komplexní vnímání současnosti a stejně tak vzpomněl uplynulý jubileum naší univerzity. V úvodu plenárního jednání se také o slovo přihlásil ředitel Institutu vzdělávání veterinárních lékařů v Košicích MVDr. Jozef Pokorný, který ocenil spolupráci s univerzitou i Ústavem cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství a předal panu rektorovi a přednostovi ústavu pamětní medaili vydanou u příležitosti 50. výročí založení této vzdělávací instituce pro slovenské veterinární lékaře.

Vlastní program konference byl rozložen na dva dny a byl doplněn pestrou společenskou částí, která zahrnovala jízdu historickou tramvají, prohlídku centra města s odborným výkladem, návštěvu Mendelova muzea MU Brno, koncert našim čtenářům známého Brněnského kontrabasového orchestru i příjemné občerstvení v rajské zahradě augustiniánského kláštera. Sobotní epilog sympozia, zahájený uctěním památky umučených a popravených během 2. světové války u pomníku od akademického sochaře Babraje, byl věnován seznámení se s kampusem naší univerzity včetně návštěvy Pavilonu malých zvířat a stejně tak Pavilonu velkých zvířat, jmenovitě Kliniky chorob přežvýkavců a Kliniky chorob koní. Závěrečné setkání se konalo v Kabinetu dějin veterinární medicíny a farmacie v budově č. 32. Příští jubilejní 10. sympozium z dějin medicí-

Předsednictvo při slavnostním zahájení sympozia (zleva: doc. PhDr. Petr Svobodný, Ph.D., z Univerzity Karlovy, doc. PaedDr. Ludmila Horníková-Pavlíková, CSc. z Univerzity Komenského, MVDr. Pavel Brauner – předseda organizačního výboru a rektor VFU Brno prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA)

Tomáš Hermann z Ústavu soudobých dějin Akademie věd České republiky přednáší v rámci plenárního zasedání o CH. R. Darwinovi

ny, farmacie a veterinární medicíny se bude konat v roce 2011 v Bratislavě a plenárním tématem by mělo být ohlédnutí se za předchozími sympozii. Věříme, že to 9., jehož hostitelkou byla naše univerzita, bude vzpomenuť s ohlasem, jehož jsme mohli být svědky při loučení se jednotlivých účastníků. Díky úspěch této akce patří především kolektivu pracovníků Ústavu cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství, přípravnému výboru a všem dalším spolupracovníkům naší alma mater, kteří podali pomocnou ruku.

text: **Pavel Brauner**
foto: Alexander Krátký

Zemřel emeritní rektor prof. MVDr. Jaroslav Dražan, CSc.

Dne 9. června 2009 se veterinární univerzitní obec rozloučila s emeritním rektorem prof. MVDr. Jaroslavem Dražanem, CSc., který zemřel 3. června 2009 ve věku 88 let.

Prof. MVDr. Jaroslav Dražan, CSc., se narodil v Zaječicích na okrese Louny v roce 1921. Vystudoval Vysokou školu veterinární v Brně. Titul docenta získal v oboru epizootologie v roce 1957, mimořádným profesorem byl jmenován v roce 1966 a řádným profesorem v roce 1976.

Prof. Dražan převzal po prof. Kloboukovi v roce 1956 vedení Katedry epizootologie a infekčních chorob, kterou řídil do roku 1962, po následném vzniku Katedry epizootologie a vnitřních chorob vedl tuto katedru do roku 1965, a po následném vytvoření Katedry epizootologie tuto řídil až do roku 1972. V roce 1972 po reorganizaci kateder převzal vedení Katedry prevence chorob prasat, chovu zvířat a zoohygieny, kterou vedl až do roku 1986. V tomto čtyřicetiletém působení ve vedení kateder se zaměřil zejména na choroby prasat a vypracoval metodu časného odstavení selat, studoval nakažlivou obrnu prasat, výzkumně se realizoval v zkoumání viru moru prasat a ve vývoji vakcíny pro ochranu chovů proti moru prasat, inicioval studium parvovirozy prasat, které vyústilo v přípravu vakcíny.

Prof. MVDr. Jaroslav Dražan, CSc., se významně zasloužil o rozvoj školního zemědělského statku. Od roku 1962 působil jako správce Školního zemědělského podniku Nový Dvůr. V roce 1970 se významně zasloužil o založení Školního zemědělského podniku Nový Jičín, kde působil jako jeho ředitel v období let 1970 až 1973. Školnímu zemědělskému podniku věnoval svou zvláštní pozornost i po celé období svého úřadování ve funkci rektora.

Prof. MVDr. Jaroslav Dražan, CSc., vykonával funkci rektora Vysoké školy veterinární v Brně v letech 1975 až 1987 a byl nejdéle úřadujícím rektorem v historii vysokého veterinárního učení v Brně. V období jeho rektorského úřadu se zvýšila významně prezentace vysoké školy její účastí na aktivitách veřejného života, byly pořádány konference, semináře, rozvíjela se tradice udělování zlatých diplomů, byla udělována ocenění významným osobnostem, byly pořádány společenské akce. Na univerzitě našly zázemí také kynologický klub, školní dechovka i hudební a divadelní soubory studentů. Prohlubovala se také spolupráce se Státní veterinární správou, s Výzkumným ústavem veterinárního lékařství, s Vysokou školou veterinární v Košicích a dalšími institucemi včetně Akademie věd.

Prof. Dražan se zasloužil vedle rozvíjení oboru všeobecného veterinárního lékařství také o rozvoj oboru veterinární lékařství – hygiena potravin založeného v roce 1975 a o vznik oboru tropická veterinární medicína v roce 1983.

V období úřadování prof. Dražana ve funkci rektora došlo také k vybudování Chirurgicko-ortopedické kliniky v areálu univerzity v roce 1982, byl obnoven Kabinet dějin veterinární medicíny v roce 1984. Vznikla také galerie obrazů rektorů vysoké školy od jejího založení i reprezentativní obraz zachycující významné vědce v oblasti infekčních chorob umístěný dnes v aule univerzity, byly raženy medaile univerzity, v areálu univerzity byla umístěna socha koně Argo, která se stala jednou z dominant typických pro univerzitu.

I po ukončení svého působení na vysoké škole jako rektora i jako vysokoškolského učitele prof. Dražan udržoval aktivní kontakt s univerzitou, zejména se svou Klinikou chorob prasat, ale také s představiteli univerzity. Svými názory, úvahami a připomínkami názorově obohacoval rozvojové trendy na univerzitě.

■ Prof. Dražan jako rektor na portrétu ak. malíře F. R. Dragouna

V roce 2007 se účastnil setkání rektorů Veterinární a farmaceutické univerzity Brno za posledních 37 let a v roce 2008 byl účastníkem oslav 90. výročí založení Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

Prof. Dražan byl znám svou pílí i šíří odborných zájmů zahrnujících jak veterinární, tak také chovatelskou a zemědělskou veřejnost. Byl nositel mnoha nápadů, formuloval řadu projektů, řadu z nich uskutečnil, některé doposud čekají na svou realizaci.

Prof. Dražan žil se svou univerzitou a žil pro svou univerzitu a upřímně se snažil své univerzitě vždy prospívat. Za to mu patří hluboké poděkování. Čest jeho památce.

■ text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA**
rektor VFU Brno

Jubilejní předáváníí zlatých diplomů

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno udělovala 1. července 2009 již po 30. zlaté diplomy. Ty letošní patřily veterinárním lékařům, kteří řádně dokončili svá studia na tehdejší Veterinární fakultě VŠZ v Brně v roce 1959.

Počátky tradice tohoto mimořádného promočního ceremoniálu pořádaného přesně půl století od první promoce sahají do doby někdejší Vysoké školy veterinární v Brně, do roku 1968, kdy u příležitosti 50. výročí založení dnešní VFU Brno byly poprvé zlaté diplomy předány pěti absolventům školy. Vzorem tohoto připomenutí si celoživotní práce svých absolventů na poli veterinární medicíny a jejich sounáležitosti s akademickou obcí univerzity byla vídeňská veterinární škola.

Letošní slavnostní ceremoniál byl naplánován na den konání řádných promocií absolventů magisterského studijního programu Fakulty veterinárního lékařství VFU Brno a stejně jako v letech minulých proběhlo při této příležitosti setkání členů Klubu dějin veterinární medicíny a farmacie při VFU Brno s jubilujícími absolventy.

Absolventů z roku 1959, kterých tehdy promovalo 107, se sešlo 37 a dalších 19 požádalo o zaslání zlatého diplomu poštou. Setkání jubilantů bylo již tradičně zahájeno v Kabinetu dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno v budově č. 32, během něž přítomní vzpomínali na doby svých studií i na dlouhá léta praxe a zhlédli krátkou prezentaci na téma Kampus univerzity dříve a nyní. Součástí setkání byla také prohlídka kampusu VFU Brno, kterou pro absolventy zorganizoval a areálem provedl přednosta Ústavu cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství MVDr. Pavel Brauner. Účastníci exkurze

s obdivem a uznáním hodnotili rozvoj a výstavbu na univerzitě a srovnávali kampus s dobou, kdy jej opouštěli.

Vlastní slavnostní akt předáváníí zlatých diplomů byl zahájen v 15:30 hodin v aule univerzity. Ceremoniálem provázal přítomné prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., proděkan FVL VFU Brno, a prof. MVDr. Jaroslav Doubek, CSc., v krátké charakteristice představil každého z absolventů, kterým byl následně z rukou děkana FVL doc. MVDr. Leoše Pavlaty, Ph.D. a rektora univerzity prof. MVDr. Vladimíra Večerka, CSc., MBA, předán zlatý diplom vyjadřující obnovení vazby na jejich alma mater.

Rektor Veterinární a farmaceutické univerzity Brno shrnul ve svém projevu zásluhy jubilantů na rozvoji veterinární služby, na prohlubování veterinární medicíny, veterinární vědy a výzkumu. Poděkoval jim za celoživotní dílo ve prospěch veterinárního stavu a popřál plno zdraví, spokojenosti a trvajících profesního zájmu do dalšího života. Za promované absolventy z roku 1959 se přihlásil o slovo MVDr. Koždoň, který ve svém vystoupení poděkoval univerzitě za uskutečnění slavnostní promoce, rodinám za jejich podporu při studiích a práci v praxi, vzpomenu na dobu studií, a rovněž připomněl ty, kteří se, bohužel, tohoto slavnostního okamžiku nedožili.

Slova díky a dojetí promovaných na závěr obřadu svědčí o významu a společenském dopadu uspořádaného ceremoniálu a potvrzují oprávněnost konání této slavnosti. Za její realizaci patří dík všem, kteří se na přípravě podíleli.

text: **Pavel Brauner**
foto: Alexander Krátký

■ Příchod akademických funkcionářů při zahájení tzv. zlatých promocií

Ahoj blázni kolegáčci

Za tyto řádky v našem univerzitním časopisu může studentka, která přijela do Tišnova na cvičení. V černé kožené kombinéze, s helmou pod paží – motorkářka – veterinářka! Nevím, kolik takových krásků po našem, či jen stydlivě okolo areálu jezdí. Pár kluků jsem zde také viděl. Takže - ahoj - jsem jeden z vás. A především vám jsem napsal a věnoval knížečku – Z Gibraltaru na Gibraltar. Opravdu, jen se mrkněte na první stránku – je tam přece napsáno „Všem svým kamarádům“, a to my na motorkách přece jsme. Jak zdravíte? Rukou dolů? Nahoru? Světlem? Bradou? My se přece proti těm usedlým a nafoukaným skleníkářům ve dvoustopých plechovkách na silnici, u pumpy, v hospodě a všude, kde se poznáme, zdravíme Ahoj!

Následující řádky jsou úvodem, abyste ho nemuseli v naší prodejně knih číst vestoje. A jestli se vám bude knížka líbit,

a máte chuť s ní vyrazit na motorce ven (do kapsy se vejde) – máte ji u mne za zavrání výfukem pod okny Ústavu hygieny a technologie masa grátis. Opravdu – vždyť je pro kamarády. A ti ostatní? Nemaj o nás říkat, že jsme blázni!

▪
Motorka se kupuje pro radost. Musí být šitá na míru, odpovídat naturelu majitele. Jako šaty, boty, holky a vůbec všechno kolem nás. My chlapi jsme prý všichni stejní, ale stejně tak jsme různí – jako ty naše motorky.

Nevím, jak si kdo tu svou vybíral, u mne to byla to láska na první pohled.

A to jsem se zamilovat vůbec nechtěl! Přijel jsem si jen koupit nějakou drobnost. Nevím, zase ulomenou spojkovou páčku? Prodřený motokrosový dres?

A u dveří stála – Ona!

Nádherná holka! Vysoká štíhlá kráska, oblých tvarů, s vypjatou hrudí, cudně sešitá pase, přiměřená v bocích, moderně ohozená do oranžových šatů s černými doplňky. Stál jsem před ní a koukal jako kluk před gymnáziem. Oproti kráskám na ulici nikam nespěchala, nemizela s klofajícími podpatky a vysokou bradou za rohem. Nechala se okukovat a pořouchle se usmívala do nastavených zrcátek. Věděla, že se mi líbí. Sklápěla cudně hlavu, nechávala se obdivovat. Chodil jsem kolem ní, hltal detaily, hladil její nádherné tvary.

Krásná dračice!

„Posaďte se.“ Ozval se prodavač vedle mne.

Vzal jsem ji do ruky, opatrně přehodil nohu přes vysoké sedlo. A pak už jsem stál ve stupačkách, svíral ji koleny v bocích, pevně tiskl řídítka.

Padla mi skvěle.

Krásný pocit!

Zahleděl jsem se nepřítomným pohledem kamsi do dálky a pode mnou se začal rolovat nekonečný černý koberec. Cítil jsem, jak chroustáme kilometry, jak se spolu kloužeme bočním smykem v šotolině a ladně přeskakujeme výmoly.

Toto je motorka pro objevování dalek!

Slečna je volná? Otočil jsem se beze slova na prodavače.

Usmál se a kývl hlavou.

Druhý den se stěhovala do nového bytu – už zabydleného. Holky se usadily vedle sebe a věřím, že se snad ani nikdy nehádaly. Možná jedna druhé vždy trochu záviděla, že nemůže ven také. Ale večer si už zase špitaly, co která zažila. Terénní čtyřistapadesátka omračovala tím, které bezedné bláto projela, jaký krpál jsem ji tlačil s divoce hrabajícím zadním kolem, kde jsme se spolu vykoulili. Litrová Dakar-ka se vychloubala cizími slovíčky, které po světě pochytila, lázeňskými zábaly v horkém písku, skotskými stříky deště, dokonce i sněhu.

Každá holka má jméno. Mé malé říká Crosska – všechno přeskáče a ta velká se jmenuje Adventure – dobrodružství. Firma KTM říká, že stavěla Adventure pro cesty, kde končí silnice a začíná dobrodružství. Měli a mají s ním úspěch. Zdrcující vítězství motocyklů KTM na Dakaru 2005, kde získali nejen všechny věnce, ale i čtrnáct z prvních patnácti bodovaných motorkářských míst, je úctyhodné a neopakovatelné. I proto jí na nádrž jméno nejslavnější rallye napsali. U sousedů Bavoráků nelenili, a jeden z modelů GS doplnili názvem Adventure také. Možná se obě firmy nechaly inspirovat názvem lodi Jame-se Cooka, se kterou se plavil jižním Tichomořím, když hledal (dnes již víme – neexistující) protiváhu severních kontinentů – bájnou „*Terra australis incognita*“. Možná, že další edice motocyklů pro objevování se bude jmenovat podle sesterské lodi, která plula spolu s Adventure. Jmenovala se Resolution – řešení. Pěkné jméno.

Ahoj v jedné stopě přeje

Lada Steinhauser s mailem Ladislav@Steinhauser.cz

Líska turecká, víťaz kategórie Brněnský strom roku 2009 u školy, školky, univerzity

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

ISSN 1803-3830

